

**BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE RAAD**

GEWONE ZITTING 2001-2002

28 FEBRUARI 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende het wegwerken van de
gerechtelijke achterstand in het
arrondissement Brussel
(nr. A-263/1-2001/2002)**

(van de heer Alain DAEMS en
mevr. Evelyne HUYTEBROECK)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende de verbetering van de werking
van de rechtscolleges in het arrondissement
Brussel (nr. A-262/1-2001/2002)**

(van mevr. Caroline PERSOONS
en de heer Benoît CEREXHE)

VERSLAG

uitgebracht namens de Commissie
voor de Financiën, Begroting, Openbaar
Ambt, Externe Betrekkingen en
Algemene Zaken

door mevr. Anne-Sylvie MOUZON (F)

**CONSEIL DE LA REGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2001-2002

28 FEVRIER 2002

PROPOSITION DE RESOLUTION

**relative à la résorption de l'arriéré
judiciaire dans l'arrondissement
de Bruxelles
(n° A-263/1-2001/2002)**

(de M. Alain DAEMS et
Mme Evelyne HUYTEBROECK)

PROPOSITION DE RESOLUTION

**relative à l'amélioration du fonctionnement
des juridictions de l'arrondissement de
Bruxelles (n° A-262/1-2001/2002)**

(de Mme Caroline PERSOONS
et M. Benoît CEREXHE)

RAPPORT

fait au nom de la Commission
des Finances, du Budget, de la Fonction
publique, des Relations extérieures et
des Affaires générales

par Mme Anne-Sylvie MOUZON (F)

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : De heren Eric André, Jean-Pierre Cornelissen, Olivier de Clippele, Serge de Patoul, Mostafa Ouezekhti, mevr. Caroline Persoons, de heren Alain Adriaens, Christos Doukeridis, Michel Van Roye, mevr. Magda De Galan, mevr. Anne-Sylvie Mouzon, de heer Benoît Cerexhe, mevr. Brigitte Grouwels.

Plaatsvervaarders : Mevr. Danielle Caron, mevr. Marie-Jeanne Riquet, de heer Alain Daems, mevr. Evelyne Huytebroeck, de heer Bernard Ide, mevr. Anne-Françoise Theunissen, de heren Joseph Parmentier, Denis Grimberghs, Jean-Luc Vanraes.

Andere leden : De heer Jan Béghin, mevr. Adelheid Byttebier, de heer Sven Gatz, mevr. Marion Lemesre, mevr. Geneviève Meunier, de heren Walter Vandenbossche, Albert Mahieu.

Zie :

Stukken van de Raad :

A-263/1 – 2001/2002 : Voorstel van resolutie.

A-262/1 – 2001/2002 : Voorstel van resolutie.

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : MM. Eric André, Jean-Pierre Cornelissen, Olivier de Clippele, Serge de Patoul, Mostafa Ouezekhti, Mme Caroline Persoons, MM. Alain Adriaens, Christos Doukeridis, Michel Van Roye, Mmes Magda De Galan, Anne-Sylvie Mouzon, M. Benoît Cerexhe, Mme Brigitte Grouwels.

Membres suppléants : Mmes Danielle Caron, Marie-Jeanne Riquet, M. Alain Daems, Mme Evelyne Huytebroeck, M. Bernard Ide, Mme Anne-Françoise Theunissen, MM. Joseph Parmentier, Denis Grimberghs, Jean-Luc Vanraes.

Autres membres : M. Jan Béghin, Mme Adelheid Byttebier, M. Sven Gatz, Mmes Marion Lemesre, Geneviève Meunier, MM. Walter Vandenbossche, Albert Mahieu.

Voir :

Documents du Conseil :

A-263/1 – 2001/2002 : Proposition de résolution.

A-262/1 – 2001/2002 : Proposition de résolution.

I. Algemene bespreking

De heer Alain Daems wenst dat de commissie deze tekst goedkeurt opdat de tekst in de plenaire vergadering van 1 maart goedgekeurd zou kunnen worden. Zijn voorstel van resolutie is op 14 december 2001 ingediend.

De Voorzitter antwoordt dat dit voorstel een spoedbehandeling krijgt. Dit punt zal tijdens de volgende vergadering van het Bureau in uitgebreide samenstelling op de agenda van 1 maart geplaatst worden.

Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon wijst erop dat een werkgroep bijeengekomen is, met de indieners van de twee ingediende voorstellen, alsook met de Nederlandstalige collega's die men heeft kunnen bereiken. Er was een duidelijke bereidheid om een consensus te bereiken over een tekst waarmee alle democratische fracties konden instemmen zonder er een communautaire of taalkwestie van te maken.

De heer Serge de Patoul sluit zich aan bij mevrouw Anne-Sylvie Mouzon. Het besproken probleem is duidelijk. Men moet een resultaat bereiken, maar niet op basis van een tekst die niets meer wil zeggen.

Volgens mevrouw Anne-Sylvie Mouzon zijn de zaken tegelijk ingewikkeld in eenvoudig. Er bestaat een echte consensus over de absolute prioriteit: het belang van de burger als slachtoffer van de achterstand. Deze aangelegenheid behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid maar men is bereid om een bescheiden maar constructieve resolutie op te stellen. De tekst zou op 1 maart goedgekeurd moeten worden. Men moet afstand nemen van de korpsgeest en van de communautaire stokpaardjes. Vlaamse en franstalige democraten zijn het eens om een gezamenlijk standpunt in te nemen. Er is daarentegen geen overeenstemming over de voorstellen die zijn ingediend. Zij moeten dus samen een nieuwe tekst opstellen.

Daarom laat mevrouw Anne-Sylvie Mouzon een compromistekst ronddelen die als werkdocument gebruikt kan worden. Zij stelt voor om de algemene bespreking te beginnen en daarna de vergadering te schorsen om deze tekst te herwerken als een amendement op het voorstel nr. A-262/1-2001/2002 of op het voorstel nr. A-263/1-2001/2002.

De heer Walter Vandenbossche vindt dat het hier een bijzonder delicate aangelegenheid betreft en hoedt de Voorzitter voor een voorbarig optimisme. De materie behoort niet tot de bevoegdheid van het Parlement en vertoont belangrijke communautaire aspecten. Het is voorbarig te denken dat de commissie tot een akkoord zal komen. Het zou beter zijn om tussen de meerderheidspartijen overleg te plegen. De tekst van Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon is onaanvaardbaar. De vergadering dient op dit punt te worden geschorst.

I. Discussion générale

M. Alain Daems souhaite que la commission puisse voter ce texte de manière à le voter en séance plénière du 1er mars prochain. Sa proposition de résolution été déposée le 14 décembre 2001.

La Présidente répond que cette proposition bénéficie de l'urgence. Lors du Bureau élargi prochain, ce point sera mis à l'agenda du 1er mars.

Mme Anne-Sylvie Mouzon signale qu'un groupe de travail s'est réuni, regroupant les auteurs des deux propositions déposées, ainsi que les collègues néerlandophones qui ont pu être contactés. L'entente était réelle afin d'aboutir à un texte qui puisse recueillir l'assentiment de tous les groupes démocratiques sans en faire une affaire communautaire-linguistique.

M. Serge de Patoul soutient ce que dit Mme Anne-Sylvie Mouzon. Le problème soulevé est évident. Il faut aboutir, sans pour autant produire un texte qui ne veut plus rien dire.

Pour Mme Anne-Sylvie Mouzon, les choses à la fois sont simples et compliquées. Il existe un réel consensus sur la priorité absolue : l'intérêt du citoyen, victime de l'arriéré. Il s'agit d'une matière fédérale mais la volonté existe de formuler une résolution modeste, mais constructive. Le texte devrait être voté le 1er mars. Il faut se dégager des esprits de corps et de toute forme de « fixation » communautaire-linguistique. Il existe aussi un consensus pour dégager une position commune aux démocrates flamands et francophones. En revanche, il n'existe pas de consensus flamand et francophone sur les propositions déposées. Il faut donc retravailler un texte ensemble.

A cette fin, Mme Anne-Sylvie Mouzon fait distribuer un texte de compromis qui constitue un document de travail. Elle propose d'entamer la discussion générale et de suspendre ensuite la séance afin de retravailler ce texte qui prendra la forme d'un amendement à la proposition n° A-262/1-2001/2002 ou à la proposition n° A-263/1-2001/2002.

M. Walter Vandenbossche trouve qu'il s'agit d'une matière particulièrement délicate et que la Présidente doit se garder d'un optimisme prématuré. La matière ne relève pas de la compétence du Parlement et revêt d'importants aspects communautaires. Il est téméraire de croire que la commission parviendra à un accord. Il vaudrait mieux que les partis de la majorité se concertent. Le texte de Mme Anne-Sylvie Mouzon est inacceptable. La réunion doit être suspendue sur ce point.

Het verbaast de Voorzitter dat het lid zo'n radicaal standpunt inneemt. Gisteren is dit punt op de agenda van het Bureau in uitgebreide samenstelling geplaatst in aanwezigheid van de Eerste-Ondervoorzitter. Het punt is promemorie op de agenda van de plenaire vergadering van 1 maart geplaatst. De Voorzitter heeft geen bezwaren gehoord. Het was de bedoeling om een consensus te bereiken over een tekst die de communautaire tegenstellingen en de tegenstellingen tussen meerderheid en oppositie zou overbruggen. De Voorzitter wil natuurlijk niet overhaast te werk gaan. Indien nodig wordt het punt naar de plenaire vergadering van 15 maart verschoven. Iedereen moet blijk geven van zin voor verantwoordelijkheid en van maturiteit.

Volgens de heer Jean-Pierre Cornelissen is het niet de eerste keer dat het Parlement resoluties over delicate kwesties goedkeurt. Men moet aan de rechtzoekenden denken. Wij moeten alle mogelijkheden benutten om een resultaat te bereiken. Het Bureau in uitgebreide samenstelling heeft een eventuele tweede commissievergadering gepland op maandag 25 februari.

De heer Alain Daems meent dat de commissie niet overhaast te werk gaat. De redenen voor de communautaire strubbelingen zijn niet gegrond. Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon heeft er terecht op gewezen dat er voldoende wettelijke waarborgen bestaan en dat die reeds enkele jaren geleden nog versterkt zijn. Sinds de regeringsverklaring staat het punt op de agenda van de federale overheid. Een commissie heeft het probleem in het najaar 1999 besproken en haar conclusies in het begin van het jaar 2000 voorgelegd. Het probleem wordt dus al twee jaar besproken.

Men moet beslissen of het Brussels Hoofdstedelijk Parlement zich in het debat wil mengen, maar men moet zich bewust blijven van zijn beperkingen. De spreker heeft de spoedbehandeling gevraagd omdat het debat voor het ogenblik op federaal vlak gevoerd wordt.

De Ecolo-fractie is bereid haar verantwoordelijkheid te nemen en een consensus te zoeken over een tekst die de belangen van de Brusselaars verdedigt.

De heer Benoît Cerexhe herinnert eraan dat hij eerst en vooral aan het belang van de burger denkt. De toestand is voldoende gekend en men moet daar dringend iets aan doen nu het debat op federaal vlak gevoerd wordt. Het probleem is vooral schrijnend in Brussel. Het Brussels Parlement moet een signaal geven aan het federale Parlement, bij voorkeur een unaniem signaal. Het voorstel van resolutie betreffende het stemrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen is een vergelijkbaar voorbeeld dat tot een positief resultaat geleid heeft. Men heeft geprobeerd om de kleinste gemene deler te vinden waarover zoveel mogelijk democratische partijen het eens waren.

De spreker herinnert eraan dat hij niet heeft kunnen deelnemen aan de verschillende vergaderingen waar gewerkt is aan de compromistekst die is voorgelegd door

La Présidente s'étonne de cette intervention si radicale. Hier, au Bureau élargi, ce point a été inscrit en présence du Premier Vice-Président. Le point a été inscrit pour mémoire à l'agenda de la séance plénière du 1er mars. La Présidente n'a entendu aucune voix discordante. L'idée était d'aboutir à un texte transcendant les clivages linguistiques et d'opposition. Cela étant, la Présidente ne veut rien précipiter. S'il le faut, ce sera pour la séance plénière du 15 mars. Chacun doit faire preuve d'un sens des responsabilités et de maturité.

Pour M. Jean-Pierre Cornelissen, ce n'est pas la première fois que le Parlement vote des résolutions sur des problèmes délicats. Il faut penser aux justiciables. Donnons-nous toutes les chances d'aboutir. Le Bureau élargi a prévu une éventuelle deuxième réunion de commission pour le lundi 25 février.

M. Alain Daems ne pense pas que la commission travaille dans la précipitation. Le problème a pris des tournures communautaires pour des raisons non fondées. Mme Anne-Sylvie Mouzon a su rappeler que les garanties légales étaient offertes de part et d'autre et ont même été renforcées il y a quelques années. Depuis la déclaration gouvernementale, le problème est inscrit à l'agenda fédéral. Une commission a examiné le problème à l'automne 1999, elle a remis des conclusions au début 2000. Le problème est donc en discussion depuis deux ans.

La question est de savoir si le Parlement bruxellois souhaite peser dans ce débat, tout en étant conscient de ses limites. Si l'orateur a demandé l'urgence c'est parce que le débat a lieu pour le moment au niveau fédéral.

Le groupe Ecolo est prêt à prendre ses responsabilités et à aboutir à un texte consensuel qui défende les intérêts des bruxellois.

M. Benoît Cerexhe rappelle qu'il poursuit avant tout l'intérêt du citoyen. La situation est bien connue et il y a urgence à agir dans la mesure où ce débat est maintenant porté au niveau fédéral. Le problème se pose avec le plus d'acuité à Bruxelles. Le Parlement bruxellois doit pouvoir donner un signe au Parlement fédéral, si possible unanime. La proposition de résolution concernant le droit de vote aux élections communales est un autre exemple similaire qui pu à être finalisé. On a essayé de trouver le plus petit commun dénominateur qui rassemble le maximum de partis démocratiques.

L'orateur rappelle qu'il n'a pas eu l'occasion de participer aux différentes réunions qui ont permis de dégager le texte de compromis présenté par Mme Anne-Sylvie

mevrouw Anne-Sylvie Mouzon, niet omdat men hem daar niet bij betrokken heeft maar omdat zijn agenda hem dat niet toeliet. De heer Benoît Cerexhe voelt zich dus niet zo sterk gebonden aan deze tekst. Zijn fractie heeft steeds gestreefd naar een constructief voorstel waarover meerderheid en oppositie, Franstaligen en Nederlandstaligen een akkoord zouden kunnen bereiken.

Vandaag liggen er drie teksten op tafel: het voorstel dat de heer Benoît Cerexhe samen met mevrouw Caroline Persoons ingediend heeft, het voorstel van de heer Alain Daems en tenslotte een voorstel van amendement op de resolutie, in de vorm van een werkdocument ingediend door mevrouw Anne-Sylvie Mouzon.

De spreker wenst deze laatste tekst te amenderen.

De heer Sven Gatz herinnert eraan dat de resolutie vanuit Nederlandstalig oogpunt nogal delicaat is. De vraag gaat trouwens niet uit van de Nederlandstaligen wat niet betekent dat de Nederlandstaligen geen antwoord wensen te bieden op het probleem van de gerechtelijke achterstand. De oplossingen die tot nu toe voorliggen, niet in deze Assemblee maar op federaal vlak, zowel van de huidige minister van Justitie als van zijn voorganger, bevatten een aantal pistes die vanuit Nederlandstalig oogpunt moeilijk liggen.

De heer Sven Gatz stelt vast dat er bij een aantal Franstalige collega's voldoende openheid bestaat om een neutraal debat te voeren. Dit debat zal natuurlijk nooit helemaal neutraal zijn maar de tekst dient een aantal beginselen te bevatten die zouden kunnen leiden tot een consensus. Dit belet niet dat er een aantal fundamentele meningsverschillen blijven bestaan over hoe deze beginselen in de toekomst concreet dienen te worden uitgewerkt.

Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon vestigt de aandacht van de heer Walter Vandebossche op het feit dat in de voorgestelde tekst de huidige voorstellen van de regering *grosso modo* als aanvaardbaar beschouwd worden indien men ze als dringende en overgangsmaatregelen kan beschouwen.

Inhoudelijk is dit gegeven zeer nieuw in vergelijking met wat de federale regering voorstelt. Het probleem van de achterstand heeft een zodanige omvang genomen dat wat de federale regering voorstelt aanvaardbaar is. Het is niet meer mogelijk om aan structurele maatregelen te denken. De spreker heeft trouwens niet de pretentie om structurele en fundamentele oplossingen voor te stellen. Later, als de toestand verbeterd is, kan men zoeken naar structurele en duurzame oplossingen en een sereen debat voeren. De federale regering stelt nu oplossingen voor die zij als oplossingen ten gronde en meer dan voorlopige oplossingen voorstelt. De toegevoegde rechtters worden als een definitieve oplossing naar voren geschoven.

Het voorstel van resolutie zoals men het wil amenderen, wekt geen ergernis en bevat geen onomkeerbare maatre-

Mouzon, non parce qu'on ne l'a pas associé mais bien pour des raisons d'agenda. M. Benoît Cerexhe se sent donc assez libre par rapport à ce texte. Son groupe s'est toujours placé dans le cadre d'une proposition constructive qui pourrait allier majorité/opposition, francophones/néerlandophones.

Aujourd'hui, trois documents sont sur la table : la proposition que M. Benoît Cerexhe a déposée avec Mme Caroline Persoons, la proposition de M. Alain Daems et enfin une proposition d'amendement à la résolution, sous forme de document de travail qui émane de Mme Anne-Sylvie Mouzon.

Ce dernier texte, l'orateur souhaite l'amender.

M. Sven Gatz rappelle que du point de vue néerlandophone, la résolution est plutôt délicate. D'ailleurs la demande n'émane pas de néerlandophones, ce qui ne veut pas dire que les néerlandophones ne souhaitent pas apporter une réponse au problème de l'arriéré judiciaire. Les propositions qui ont été avancées jusqu'à présent, pas dans notre assemblée mais au niveau fédéral, par l'actuel ministre de la Justice comme par son prédécesseur, comportent une série de pistes qui ont, aux yeux des néerlandophones, un caractère délicat.

M. Sven Gatz constate que plusieurs collègues francophones témoignent d'une ouverture suffisante pour mener un débat neutre. Ce débat ne sera bien entendu jamais tout à fait neutre mais le texte doit comporter une série de principes qui pourraient mener à un consensus, ce qui n'empêche pas qu'une série de divergences d'opinion fondamentales subsisteront sur la manière de concrétiser ses principes dans l'avenir.

Mme Anne-Sylvie Mouzon attire l'attention de M. Walter Vandebossche sur le fait que dans le texte proposé, les propositions gouvernementales actuelles sont considérées comme *grosso modo* acceptables à titre de mesures urgentes et transitoires.

Sur le fond, cet élément est très nouveau par rapport à ce que propose le gouvernement fédéral. Nous sommes tellement pris par le problème de l'arriéré que ce qui est proposé au niveau fédéral est acceptable. Il n'y a plus moyen de penser à des mesures structurelles. L'oratrice n'a d'ailleurs pas la prétention de présenter des solutions structurelles et fondamentales. Plus tard, les conditions étant améliorées, on pourra dégager des solutions structurelles et durables dans un débat serein. Le gouvernement fédéral propose maintenant des solutions qu'il a l'air de présenter comme des solutions de fond et sans limite dans le temps. Les juges de complément sont présentés comme une solution définitive.

La proposition de résolution telle qu'on propose de l'amender ne propose rien de choquant ou d'irréparable.

gelen. De tekst ruimt ook enkele misverstanden uit de weg en herinnert aan de wetsbepalingen. Er bestaan heel wat vooroordelen, er is te veel korpsgeest en er zijn te veel vooroordelen.

De heer Walter Vandenbossche hoopt dat zijn invalshoek niet verrassend zal overkomen voor de commissieleden. Het Vlaams Pleitgenootschap en de Nederlandstalige Orde voor Advocaten hebben het voorstel van intermediaire oplossingen voor het inhalen van de gerechtelijke achterstand totaal verworpen.

Als lid van deze Orde heeft de heer Walter Vandenbossche deze discussies nauwgezet opgevolgd. Men zou kunnen denken dat de hele problematiek van de gerechtelijke achterstand door zijn fractie wordt aangeprezen als een partijpolitiek item. Dat is inderdaad het geval. Ook in het federaal Parlement heeft de CD&V vrij fundamentele stellingen ingenomen. Het gaat er ondermeer om het Nederlandstalig karakter van het rechtsleven te Brussel te vrijwaren. De oplossing waarnaar mevrouw Anne-Sylvie Mouzon verwijst, is totaal afgewezen door de rechtsbeoefenaars, niet in het belang van zichzelf of van « *l'esprit du corps* », maar wel in het belang van het vrijwaren van het Nederlandstalig karakter van het rechtsleven in Brussel.

De heer Walter Vandenbossche geeft grif toe dat de gerechtelijke achterstand een probleem vormt. Een voorlopige oplossing die een totale ontwrichting van de taalverhoudingen in het Brussels rechtsleven met zich meebrengt, kan niet zomaar worden aanvaard. Men zal andere oplossingen moeten aanreiken om de rechtsbedeling ook voor de Vlamingen te vrijwaren.

Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon vindt dat deze opmerkingen in het verslag opgenomen moeten worden.

De heer Jean-Pierre Cornelissen herinnert eraan dat de volksvertegenwoordigers de vertegenwoordigers zijn van de bevolking die met reële problemen te kampen heeft, en niet de vertegenwoordigers van bepaalde lobby's. Indien bepaalde leden hun standpunt laten bepalen door hun lobby is dat hun probleem. Zijn ze nog de vertegenwoordigers van een politieke fractie of van een lobby? Laten wij een werkgroep oprichten en een consensus zoeken. Spijtig voor wie zichzelf daarvan uitsluit.

De heer Benoît Cerexhe meent dat men moeilijk een consensus zal kunnen vinden na de verklaringen van de heer Walter Vandenbossche. Iedereen is bereid om een aantal toegevingen te doen. De spreker zegt dat hij ook de standpunten van de Franstalige Orde voor advocaten van de balie van Brussel hier kan komen verdedigen. De heer Benoît Cerexhe vindt echter dat dit niet zijn rol is. Hij moet de aandacht van de federale parlementsleden vestigen op de zorgen die de Brusselse bevolking zich maakt over de gerechtelijke achterstand die een dramatische omvang genomen heeft. De heer Benoît Cerexhe meent dat de heer Walter Vandenbossche ongelijk heeft om alles door een

Par ailleurs, le texte s'attaque à quelques malentendus et rappelle les dispositions légales. Il existe beaucoup de partis pris, beaucoup d'esprit de corps et beaucoup de fixations qui n'intègrent pas le réel.

M. Walter Vandenbossche espère que son point de vue ne surprendra pas les commissaires. Le *Vlaams Pleitgenootschap* (barreau flamand) et l'Ordre néerlandophone des avocats ont rejeté intégralement la proposition de solutions intermédiaires pour résorber l'arriéré judiciaire.

En tant que membre de cet ordre, M. Walter Vandenbossche a suivi de près ces discussions. On pourrait penser que son groupe aborde le problème de l'arriéré judiciaire sous un angle partisan. Et c'est le cas. Au Parlement fédéral aussi, le CD&V a adopté des positions assez fondamentales. Ce qui importe, c'est de garantir entre autres le caractère néerlandophone de l'administration de la justice à Bruxelles. Les acteurs de la justice rejettent intégralement la solution à laquelle Mme Anne-Sylvie Mouzon fait référence, non pas dans leur propre intérêt ou par « esprit de corps » mais bien afin de garantir le caractère néerlandophone de l'administration de la justice à Bruxelles.

M. Walter Vandenbossche concède aisément que l'arriéré judiciaire constitue un problème. Mais il est impossible d'accepter une solution provisoire qui déséquilibre complètement la composition linguistique de la magistrature bruxelloise. Il faudra chercher d'autres solutions pour garantir que la justice soit aussi administrée aux Flamands.

Mme Anne-Sylvie Mouzon estime que ces propos doivent se retrouver au rapport.

M. Jean-Pierre Cornelissen rappelle que les députés sont les représentants de la population qui fait face à des problèmes bien réels, et non les représentants de certains lobbys ou de certains groupes particuliers. Si certains membres préfèrent prendre des positions en fonction de leurs lobbys, c'est leur problème. Sont-ils encore les représentants d'une fraction politique ou d'un lobby? Essayons de réunir un groupe de travail et de recueillir un large consensus. Tant pis pour ceux qui s'en excluent.

M. Benoît Cerexhe estime qu'il sera difficile d'avoir un consensus après les déclarations que vient de faire M. Walter Vandenbossche. Chacun est prêt à faire un certain nombre de pas dans le bon sens. L'orateur peut lui aussi se faire le relais des préoccupations de l'Ordre français des avocats du barreau de Bruxelles. M. Benoît Cerexhe n'est pourtant pas là pour le représenter. Son rôle est d'attirer l'attention des parlementaires fédéraux sur les préoccupations de la population bruxelloise à l'égard de l'arriéré judiciaire qui a pris une ampleur catastrophique. M. Benoît Cerexhe estime que M. Walter Vandenbossche a tort de tout placer sur le plan linguistique et communautaire. Il y a d'autres

communautaire bril te bekijken en er een taalkwestie van te maken. Er zijn andere problemen. Het gebrek aan Nederlandstalige magistraten bij het Parket van Brussel is geen taalkwestie. De spreker hoopt dat de commissie daarover een sereen debat kan voeren. De categorische weigering van de heer Walter Vandenbossche om daarover te spreken, heeft schadelijke gevolgen.

De heer Alain Daems gaat ervan uit dat de heer Walter Vandenbossche de drie teksten aandachtig gelezen heeft. In die teksten vindt men echter niets terug van de tegenstellingen die de heer Walter Vandenbossche wil zien. De heer Walter Vandenbossche vergeet te zeggen hoe hij het probleem meent op te lossen. Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon heeft samen met andere collega's geprobeerd om een gemeenschappelijk signaal te geven. De tijdelijke en dringende maatregelen die nu genomen worden, betekenen niet dat geraakt wordt aan de wettelijk vastgelegde taalverhouding. De heer Alain Daems herinnert eraan dat slechts 20 % van de Nederlandstalige kandidaten voor het examen Frans slagen. Deze verhouding van 20 % is ongeveer dezelfde bij de Franstaligen die slagen voor het Nederlandse taalexamen. Dit taalexamen moet dus opnieuw bekeken worden, voor de Nederlandstaligen en voor de Franstaligen.

De heer Jean-Luc Vanraes is eveneens van mening dat de commissieleden hier de Brusselse bevolking dienen te vertegenwoordigen. Er is een probleem. Het zou nuttig zijn om *tabula rasa* te maken van alle mogelijke taalproblemen die daarrond geschapen zijn in het verleden en gewoon hierover een gesprek te hebben. Wij hebben niet de bevoegdheden van de federale overheid en we kunnen het probleem zelf niet oplossen. Wel worden wij dagelijks met het probleem geconfronteerd. De verschillende balies hebben hierin een positie genomen. Ook de magistratuur heeft dit gedaan. Destijds werd er een rapport opgesteld, niet specifiek voor de Brusselse situatie, door het studie bureau Berenschot over de interne werking van de magistratuur.

De heer Jean-Luc Vanraes denkt dat het onmogelijk is gedurende één of twee uur samen te komen in een werkgroep om snel tot een tekst te komen. Dit zou trouwens gevaarlijk zijn. Het vergt veel meer tijd om te kunnen komen tot een constructieve tekst.

Mevrouw Caroline Persoons meent dat een Brussels parlamentslid de ogen niet mag sluiten voor de gerechtelijke problemen in Brussel. Het probleem is schrijnend zowel voor de magistraten en de advocaten als voor de bevolking. De mensen komen dikwijls hulp vragen aan de parlamentsleden.

De ingediende resoluties bieden geen allesomvattende oplossing voor de problemen. Het voorstel van resolutie van mevrouw Caroline Persoons is medeondertekend door een vertegenwoordiger van de oppositie, waaruit blijkt dat de wil bestaat om een tekst aan te nemen die de klassieke tegenstellingen overbrugt. De werkgroep moet open staan voor alle democratische fracties.

problèmes. Le manque de magistrats néerlandophones au Parquet de Bruxelles n'est pas une question de type linguistique. L'orateur espère que la commission pourra en discuter de manière calme et sereine. Le refus catégorique de M. Walter Vandenbossche d'engager une discussion est dommageable.

M. Alain Daems suppose que M. Walter Vandenbossche a attentivement lu les trois textes. Or, ceux-ci n'entrent pas du tout dans le cadre d'opposition qu'il veut tracer. M. Walter Vandenbossche omet de dire comment il compte résoudre le problème. Mme Anne-Sylvie Mouzon a essayé avec d'autres collègues, de donner un signal commun. Il ne s'agit pas, à la faveur de mesures temporaires et urgentes prises maintenant de remettre en cause les équilibres linguistiques inscrits dans la loi. M. Alain Daems rappelle que 20 % seulement des candidats néerlandophones réussissent l'examen de français. Cette proportion de 20 % est à peu près équivalente pour les francophones réussissant l'examen linguistique néerlandais. Il faut donc revoir cet examen linguistique, pour les néerlandophones et pour les francophones.

M. Jean-Luc Vanraes estime également que les commissaires doivent être les représentants de la population bruxelloise. Il y a un problème. Il serait utile de faire table rase de tous les problèmes linguistiques éventuels qui s'y sont greffés dans le passé et, tout simplement, d'en débattre. Nous ne disposons pas des compétences du fédéral et nous ne pouvons pas régler le problème nous-mêmes; par contre, nous y sommes confrontés quotidiennement. Les différents barreaux, ainsi que la magistrature, ont adopté une position sur le sujet. A l'époque, le bureau d'étude Berenschot a rédigé un rapport sur le fonctionnement interne de la magistrature qui ne se penchait pas spécifiquement sur la situation bruxelloise.

M. Jean-Luc Vanraes juge impossible qu'un groupe de travail se réunisse pendant une heure ou deux pour rédiger rapidement un texte. D'ailleurs, cette façon de faire serait dangereuse. Il faudra beaucoup plus de temps pour parvenir un texte constructif.

Mme Caroline Persoons croit que comme parlementaire bruxellois on ne peut pas fermer les yeux sur le problème de la justice à Bruxelles. Le problème est criant, tant pour les magistrats et les avocats que pour la population. Souvent, les gens viennent demander aide aux parlementaires.

Les résolutions déposées ne présentent pas de solutions globales aux problèmes. La proposition de résolution de Mme Caroline Persoons a été contresignée par un représentant de l'opposition, ce qui démontre la volonté d'avoir un texte qui surmonte les clivages traditionnels. La porte du groupe de travail doit être ouverte à tous les groupes démocratiques.

De spreker begrijpt de zorg van de heren Sven Gatz en Walter Vandenbossche. Eerst moet men denken aan de rechtzoekende. Vervolgens moet de aandacht gaan naar de magistraten en de advocaten en heel het gerecht dat zich in een onhoudbare toestand bevindt.

Moet men nog herinneren aan de gerechtelijke beslissingen die de Belgische Staat veroordelen? De uitvoerende en wetgevende macht zijn de rechterlijke macht aan het blokkeren. Deze week is in de *Vif l'Express* een artikel verschenen over dit vraagstuk. Daarin wordt een uittreksel van de brief van de heer Benoît Dejemepe geciteerd. Hij zegt dat de communautaire patstelling inzake de benoemingsvoorwaarden in Brussel niet alleen catastrofale gevolgen heeft voor de Franstaligen. Het Parket van Brussel lijdt ook onder de onmogelijkheid om kandidaten aan te werven die houder zijn van een Nederlandstalig diploma maar niet officieel tweetalig zijn. De heer Dejemepe wijst op de werkoverlast van zijn Vlaamse collega's en stelt het absurde communautaire conflict aan de kaak dat het Brussels gerecht sinds zes jaar verlamt.

De Franse Gemeenschapscommissie heeft tijdens de vorige zittingsperiode een resolutie aangenomen. Het zou een grote stap vooruit zijn indien de Brusselse Hoofdstedelijke Raad een tekst zou kunnen goedkeuren. Het probleem is schrijnend aan Nederlandstalige zijde maar nog meer aan Franstalige zijde. De achterstand heeft heel wat oorzaken. De wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken maakt de benoeming van magistraten moeilijk. Het is belangrijk dat het Brussels Hoofdstedelijk Parlement laat zien dat het met dit probleem bezig is. Men moet ook de voornaamste oorzaken van de gerechtelijke achterstand onder ogen durven zien. Er moeten specifieke en structurele oplossingen gevonden worden om die achterstand definitief weg te werken: dat zou een belangrijke democratische vooruitgang zijn.

De heer Alain Daems is het eens met wat mevrouw Caroline Persoons zopas gezegd heeft. Het probleem is voldoende gekend. De spreker heeft het over een « gerechtelijke schuld ». Er bestaat een schuld tegenover de Brusselse en Belgische rechtzoekenden. De overheid in haar geheel is verantwoordelijk voor deze schuld. Het gerecht, de wetgevende en uitvoerende macht zijn niet in staat om hun verplichtingen na te komen ten aanzien van alle rechtzoekenden. Deze gerechtelijke schuld en de overheidsschuld groeien nog elke dag en hebben een sneeuwbaaleffect. De schuld neemt lineair en zelfs exponentieel toe aangezien het steeds moeilijker wordt om snel een uitspraak te doen in zaken die reeds enkele jaren oud zijn. De stukken moeten bijgewerkt worden, enz.

De heer Sven Gatz wenst de krachtlijnen te schetsen die volgens hem in de resolutie moeten voorkomen. Het betreft drie principes. Deze principes kunnen in het beschikkend gedeelte, het overwegend gedeelte of in de memorie van toelichting voorkomen.

L'oratrice est sensible aux inquiétudes de MM. Sven Gatz et Walter Vandenbossche. La première préoccupation doit aller vers le justiciable. Une deuxième préoccupation doit aller vers les magistrats et les avocats, et tout l'appareil judiciaire qui se trouve dans une situation intenable.

Faut-il rappeler qu'il y a eu des décisions judiciaires qui condamnent l'Etat belge? Le pouvoir exécutif et le pouvoir législatif sont en train de bloquer le pouvoir judiciaire. Cette semaine, un article dans le *Vif l'Express* reprend cette problématique. On y cite un extrait de la lettre de M. Benoît Dejemepe qui dit: « Le blocage communautaire concernant les conditions de nomination à Bruxelles n'a pas un effet désastreux du seul côté francophone. Le Parquet de Bruxelles souffre ainsi de ne pouvoir recruter des candidats titulaires d'un diplôme délivré en langue néerlandaise et non officiellement bilingues. » M. Dejemepe invoque la surcharge de travail de ses collègues flamands et dénonce l'absurdité du conflit communautaire qui paralyse les institutions judiciaires bruxelloises depuis 6 ans.

Du côté de la COCOF une résolution a été votée lors de la législature précédente. Ce serait un grand pas si on arrivait à voter un texte aussi au niveau bruxellois. Le problème est criant du côté néerlandophone, il l'est encore plus du côté francophone. Des causes multiples sont à l'origine de l'arriéré. La loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire engendre des difficultés au niveau de la nomination des magistrats. Il est important que le Parlement bruxellois montre qu'il se préoccupe de ce problème. Il faut aussi mettre le doigt sur les causes principales de l'arriéré judiciaire. Il faut trouver des solutions ponctuelles et structurelles pour qu'il ne se reproduise plus: ce sera une grande avancée démocratique.

M. Alain Daems s'associe à ce que vient de dire Mme Caroline Persoons. Le problème est bien connu. L'orateur met en avant le concept de « dette judiciaire ». Il existe une dette à l'égard des justiciables bruxellois et belges. Cette dette est contractée par les pouvoirs publics dans leur ensemble. Les pouvoirs judiciaire, législatif et exécutif sont incapables de remplir leurs obligations à l'égard des justiciables dans leur ensemble. Cette dette judiciaire, comme la dette publique, s'accroît chaque jour et connaît un effet boule de neige. Elle croît de manière linéaire et même exponentielle dans la mesure où il devient de plus en plus difficile de juger rapidement des affaires qui datent de plusieurs années. Il faut faire des pièces de réactualisation, etc.

M. Sven Gatz souhaite esquisser les lignes de force qui doivent, selon lui, figurer dans la résolution. Il s'agit de trois principes. Ces principes peuvent figurer dans le dispositif, dans les considérants ou dans les développements.

Het eerste punt is dat de gerechtelijke achterstand niet alleen in Brussel moet bekeken worden. Er is ook een probleem in de andere arrondissementen. Alleen is het probleem in Brussel nog wat scherper. Dit komt doordat wij in Brussel in een complexere samenleving leven met twee talen, een taalwetgeving, enz. Diegenen die er een hoofdargument uit halen en beweren dat de problemen enkel en alleen voortvloeien uit de taalwetgeving en de verhoudingen tussen de taalgemeenschappen hebben het verkeerd voor. Het probleem is een stuk genuanceerder. De teneur van de tekst van de heer Alain Daems en mevrouw Anne-Sylvie Mouzon bevalt de heer Sven Gatz meer dan de tekst van mevrouw Caroline Persoons en de heer Benoît Cerexhe.

Tweede punt: de heer Gatz denkt dat een tijdelijke oplossing er zou kunnen uit bestaan dat er een bijzonder tijdelijk kader komt van magistraten. Dit is iets anders dan de filosofie van de toegevoegde rechter die de federale regering nu heeft. De filosofie van de federale regering is er een om toegevoegde rechters te benoemen voor onbepaalde duur. De standpunten van de magistratuur en van de verschillende balies zijn eenduidig. Binnen het Hof van Beroep bestaat er nu al een bijzonder tijdelijk kader van magistraten dat uitdovend is met als doel het inhalen van de gerechtelijke achterstand. Het idee bestaat om dit systeem uit te breiden naar de Rechtbanken van Eerste Aanleg waar nu het probleem zich het scherpst stelt. Het idee komt voort van een Commissie Gerechtelijke Achterstand die ingesteld is door minister Marc Verwilghen. Deze commissie is paritair samengesteld uit Nederlandstaligen en Franstaligen. Deze voorstellen zijn dus niet gerealiseerd.

Een derde punt betreft het taalexamen. De manier waarop de federale minister voor Ambtenarenzaken het examen heeft gemoderniseerd, is een ernstige poging om de taalexamens te objectiveren en te functionaliseren. Hiermee bedoeld men dat deze examens meer afgestemd zijn op de realiteit waarmee de ambtenaar, in dit geval een magistraat, te doen heeft. Anderzijds is er ook een goede poging in de richting van het externaliseren van het taalexamen. Het betreft hier dan externen aan het korps. Binnen de magistratuur is men hierover erg verdeeld. Sommigen beweren dat de taalexamens absoluut binnen het korps dienen te blijven. De heer Sven Gatz deelt deze mening niet. Het zou goed zijn om dit in zekere mate te externaliseren. De taalexamens worden binnen het korps immers gebruikt om een bepaalde personeelspolitiek te voeren.

De heer Sven Gatz besluit dat wanneer deze drie krachtlijnen in de resolutie aan bod komen, de commissie vooruitgang zal kunnen boeken.

De heer Walter Vandenbossche brengt het probleem van de werklust, de kaderopvulling, de kaderuitbreiding en de kaderverdeling in herinnering. De huidige regering heeft slechts één middel op dit ogenblik naar voren geschoven met name de toegevoegde rechters. In de rechtswereld noemt men ze de « vliegende rechters ».

Premier principe : il ne faut pas seulement considérer l'arriéré judiciaire à Bruxelles. Il y a également un problème dans les autres arrondissements mais il se pose de façon plus aiguë à Bruxelles parce que la cohabitation à Bruxelles est plus complexe avec deux langues, une législation linguistique, etc. Ceux qui en font un argument principal et prétendent que le problème provient exclusivement de la législation linguistique et des équilibres entre les communautés linguistiques se trompent. Le problème est beaucoup plus nuancé. Le contenu du texte de M. Alain Daems et Mme Anne-Sylvie Mouzon plaît plus à M. Sven Gatz que celui du texte de Mme Caroline Persoons et M. Benoît Cerexhe.

Deuxième principe : M. Sven Gatz pense qu'une solution provisoire pourrait consister en un cadre spécial temporaire de magistrats. C'est autre chose que la philosophie du juge de complément que le gouvernement fédéral défend actuellement. La philosophie du gouvernement fédéral est de nommer des juges de complément pour une durée indéterminée. Les positions de la magistrature et des différents barreaux sont univoques. Il existe actuellement déjà au sein de la Cour d'appel un cadre spécial temporaire de magistrats en extinction chargé de résorber l'arriéré judiciaire. On pense à étendre ce système aux tribunaux de première instance où le problème est plus aigu. Cette idée vient d'une Commission Arriéré Judiciaire qui a été créée à l'initiative du ministre Marc Verwilghen. Cette commission se compose à parité de néerlandophones et de francophones. Ces propositions n'ont donc pas été réalisées.

Troisième principe : l'examen linguistique. La façon dont le ministre fédéral de la Fonction publique a modernisé l'examen est une tentative sérieuse d'objectivation et de fonctionnalisation des examens linguistiques. L'objectif est de mieux faire coïncider ces examens avec la réalité à laquelle le fonctionnaire, dans ce cas-ci le magistrat, est confronté. D'autre part, il y a aussi une tentative positive d'externaliser l'examen linguistique. Il s'agit donc de personnes extérieures au corps. La magistrature est fort divisée sur ce point. Certains prétendent que les examens linguistiques doivent absolument rester au sein du corps. M. Sven Gatz ne partage pas cette opinion. Il serait bon, dans une certaine mesure, d'externaliser l'examen. En effet, on utilise les examens linguistiques au sein du corps pour mener une politique du personnel.

M. Sven Gatz conclut que si ces trois lignes de force figurent dans la résolution, la commission pourra progresser.

M. Walter Vandenbossche rappelle le problème de la charge de travail, du remplissage du cadre, de l'extension du cadre et de la répartition du cadre. Le gouvernement actuel n'a avancé pour l'instant qu'un seul moyen, à savoir les juges de complément. Dans le monde judiciaire, on les appelle les « juges volants ».

De heer Walter Vandenbossche merkt op dat de toegevoegde rechters in feite niet aan de rechtbank verbonden zijn en dus ook niet worden aangerekend op het vaste kader bij deze of gene rechtbank. Zij worden tijdelijk ingezet « volgens de behoeften van de dienst » en de behoeften van dienst kent zijn eigen definiëring in de rechtspraak. De toegevoegde rechters en de toegevoegde substituten vallen om deze redenen niet onder de taalwetgeving die voorschrijft dat er minstens 1/3 van de Brusselse magistraten bij de Rechtbank van Eerste Aanleg, de rechtbank van Koophandel en Arbeidsrechtbank een Nederlandstalig diploma moet hebben en 2/3 van alle magistraten het bewijs moeten leveren van de kennis van de andere taal.

Dit betekent in feite dat de oplossing die hier wordt voorgesteld een massale verhoging van eentaligen, men begrijpe Franstalige rechters met zich zal meebrengen. Daarenboven moet opgemerkt worden dat de eentaligheid beter vergoed wordt dan de tweetaligheid want volgens de huidige voorstellen op federaal vlak gaan deze rechters 105.000 BEF meer verdienen dan de huidige magistraten.

De Voorzitter vraagt of de heer Walter Vandenbossche dit punt kan bevestigen.

De heer Walter Vandenbossche bevestigt het en zegt dat het één van de perverse gevolgen is van het systeem van de toegevoegde rechters. De CD&V heeft wel oplossingen, het zijn structurele oplossingen.

De heer Benoît Cerexhe herinnert eraan dat men reeds jaren wacht op deze structurele oplossingen.

De heer Walter Vandenbossche zegt dat er structurele oplossingen moeten komen gebaseerd op volgende principes: de rechtszekerheid, de efficiëntie van de diensten en de eenvormigheid in het vervolgingsbeleid. Er moeten waarborgen komen voor de Nederlandstalige rechtsbedeling binnen Brussels-Hoofdstad. In het kader van de huidige lapmiddelen van de federale regering loopt deze immers zeer ernstig gevaar. Tenslotte moet er een stimulering komen van de dienstverlening in de Nederlandstalige rechtsbedeling.

De structurele aanpak dient te gebeuren vanuit de gemeenschappen. Derhalve bestaat de structurele oplossing erin te kiezen voor een functionele opsplitsing van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel.

De heer Walter Vandenbossche stelt dat hij zich zeker niet zal storen om dit hier te verdedigen. Hij wacht trouwens af wat zijn Nederlandstalige collega's in dit verband zullen zeggen. Hij is de enige Vlaming die zoiets nog durft te zeggen. Wat gaat de VLD zeggen? Gaat Agalev weglopen?

Volgens de heer Benoît Cerexhe heeft de heer Walter Vandenbossche de verdienste dat hij duidelijke taal spreekt.

M. Walter Vandenbossche fait observer que les juges de complément ne sont, en fait, pas rattachés au tribunal et qu'ils ne sont pas non plus comptés dans le cadre fixe de tel ou tel tribunal. Ils sont intégrés temporairement « selon les besoins du service » et cette notion connaît une définition spécifique dans la jurisprudence. C'est pourquoi les juges de complément et les substituts de complément ne sont pas soumis à la législation linguistique qui prescrit qu'un tiers au moins des magistrats bruxellois auprès du Tribunal de Première Instance, du tribunal de commerce et du tribunal du travail doivent posséder un diplôme établi en néerlandais et que deux tiers de l'ensemble des magistrats doivent fournir la preuve de la connaissance de la deuxième langue.

Cela signifie en fait que la solution proposée ici va entraîner une augmentation massive de juges unilingues, c.-à-d. francophones. En outre, il y a lieu de signaler que l'unilinguisme est mieux rémunéré que le bilinguisme, puisque d'après les propositions actuelles au niveau fédéral, ces juges gagneront 105.000 BEF de plus que les magistrats actuels.

La Présidente demande si M. Walter Vandenbossche peut confirmer ce point.

M. Walter Vandenbossche le confirme et indique qu'il s'agit d'un des effets pervers du système des juges de complément. Mais le CD&V a des solutions structurelles.

M. Benoît Cerexhe rappelle que ces solutions structurelles, on les attend depuis des années.

M. Walter Vandenbossche déclare que les solutions structurelles doivent se baser sur les principes suivants : la sécurité juridique, l'efficacité des services et l'uniformité dans la politique des poursuites. Il faut des garanties pour l'administration de la justice en néerlandais dans la Région de Bruxelles-Capitale. Dans le cadre des expédients actuels du gouvernement fédéral, celle-ci court en effet un grand danger. Enfin, il faut stimuler le service de l'administration de la justice en néerlandais.

L'approche structurelle doit venir des communautés. Dès lors, la solution structurelle consiste à opter pour une scission fonctionnelle du Tribunal de Première Instance de Bruxelles.

M. Walter Vandenbossche déclare qu'il est tout à fait disposé à défendre son point de vue. D'ailleurs, il attend les déclarations de ses collègues néerlandophones sur le sujet. Il est le seul néerlandophone qui ose encore parler ainsi. Que dira le VLD? Agalev va-t-il se débiter?

Pour M. Benoît Cerexhe, M. Walter Vandenbossche a le mérite d'être clair.

Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon vraagt wat een functionele splitsing nu precies inhoudt.

De heer Walter Vandenbossche antwoordt dat dit een splitsing inhoudt van de Rechtbank van Eerste Aanleg. Dat betekent een organisatie van de Franstalige rechtbanken en hoven in het territorium Brussel 19 en een organisatie van de Nederlandstalige rechtbanken en hoven binnen Brussel-Halle-Vilvoorde. Men heeft het reeds bij wet aanvaard bij de organisatie van de Orde van Advocaten.

Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon begrijpt dat men een Franstalige Rechtbank van Eerste Aanleg en een Nederlandstalige Rechtbank van Eerste Aanleg opricht voor alle rechtzoekenden die hun zaak in het Nederlands of in het Frans behandeld willen zien, maar waarvan het rechtsgebied telkenmale hetzelfde zou zijn als het huidige rechtsgebied van de Rechtbank van Eerste Aanleg. Om dezelfde redenen zou het eenvoudiger en werkzamer zijn om de vreederechten, de arbeidsrechtbanken en de rechtbanken van Koophandel, het Hof van beroep, het Arbeidshof, enz. op te splitsen.

De heer Jean-Luc Vanraes herhaalt dat er meer tijd nodig zal zijn om tot een oplossing te komen. Overhaast zal tot niets leiden. Als men de tijd neemt om erover te praten, zal men ongetwijfeld tot een consensus kunnen komen met zeer veel partijen.

Mevrouw Adelheid Byttebier bevestigt dat de drie punten van de heer Sven Gatz ook de bekommernis zijn van haar fractie.

De heer Benoît Cerexhe vindt dat het probleem van de gerechtelijke achterstand inderdaad een nationaal probleem geworden is. De achterstand heeft in Brussel zijn eigen kenmerken en het is normaal dat Brussels Hoofdstedelijk Parlement zich daarover buigt.

Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon waarschuwt voor bijzondere maatregelen voor Brussel. De oorzaken zijn talrijk en bestaan in het hele land. De toegevoegde rechters zijn sub-magistraten. Zou het normaal zijn om in Brussel meer sub-magistraten te hebben? Is het normaal om er überhaupt te hebben?

De heer Benoît Cerexhe meent dat het probleem vooral een gevolg is van het personeelstekort en het stijgend aantal geschillen. Bij het Rechtbank van Eerste Aanleg bestaat de formatie uit 105 magistraten, maar in werkelijkheid zijn er maar 77. Bij het Parket van Brussel bestaat de formatie uit 117 mensen, maar 37 arbeidsplaatsen zijn vacant. Bij de Politierichtbank moet de rechtsdag van 2.500 zaken nog vastgesteld worden. Bij het Hof van Beroep wordt de rechtsdag in 2004 vastgesteld. Soms wordt de rechtsdag zelfs niet meer vastgesteld.

De formaties zelf zijn onvoldoende. De werkgroep die de minister van Justitie opgericht heeft, stelt dit vast. De

Mme Anne-Sylvie Mouzon souhaite des précisions sur ce que signifie une scission fonctionnelle.

M. Walter Vandenbossche répond que cette solution implique une scission du Tribunal de Première Instance, c'est-à-dire une organisation des cours et tribunaux francophones sur le territoire des 19 communes bruxelloises et une organisation des cours et tribunaux néerlandophones dans Bruxelles-Halle-Vilvorde. Cette solution a déjà été acceptée dans la loi qui organise l'Ordre des avocats.

Mme Anne-Sylvie Mouzon comprend que l'on crée un Tribunal de Première Instance francophone et un Tribunal de Première Instance néerlandophone pour tous les justiciables qui veulent porter leurs affaires en français ou en néerlandais, mais dont le ressort serait à chaque fois le ressort actuel du Tribunal de Première Instance. Par identité de motifs, il serait également plus simple et plus fonctionnel de dédoubler les juges de paix, les tribunaux de travail et de commerce, la Cour d'appel, la Cour de travail, etc.

M. Jean-Luc Vanraes répète qu'il faudra plus de temps pour parvenir à une solution. La précipitation ne mènera à rien. Si on prend le temps de discuter, on arrivera sûrement à un très large consensus.

Mme Adelheid Byttebier confirme que les trois points de M. Sven Gatz font partie des préoccupations de son groupe.

M. Benoît Cerexhe estime que le problème de l'arriéré judiciaire est en effet un problème national. Il est plus particulier à Bruxelles et il est normal que le Parlement bruxellois s'en occupe.

Mme Anne-Sylvie Mouzon croit qu'il faut se méfier de mesures particulières pour Bruxelles. Les causes sont multiples et existent dans le pays entier. Les juges de complément sont des sous-magistrats. Serait-il normal d'avoir plus de sous-magistrats à Bruxelles? Est-il normal d'en avoir tout court?

M. Benoît Cerexhe croit que le problème est avant tout lié au manque de personnel et à l'augmentation du nombre de litiges. Au Tribunal de Première Instance, 105 magistrats sont prévus au cadre, en réalité il y en a 77. Au Parquet de Bruxelles, 117 places sont prévues au cadre, 37 places sont vacantes. Au Tribunal de Police, 2.500 affaires sont en attente de fixation. A la Cour d'appel on fixe des affaires en 2004. Parfois on ne les fixe même plus.

Les cadres mêmes sont insuffisants. Le groupe de travail mis sur place par le ministre de la Justice le constate.

Hoge Raad van Justitie zegt in verband met het Parket dat het verbazend is dat men zich buigt over het probleem van de werkoverlast bij het Parket van Brussel, terwijl iedereen weet dat de wettelijk vastgelegde formatie van de magistraten maar voor ongeveer 70 % ingevuld is. De Hoge Raad van Justitie vraagt zich af welke organisatie behoorlijk kan werken met minder dan $\frac{3}{4}$ van haar personeel. Het lid zegt dat het niet alleen een taalkwestie is. De belangen kunnen samenlopen.

Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon verklaart namens de PS-fractie dat zij het niet eens is met de heer Benoît Cerexhe. Het probleem is niet enkel een kwestie van aantallen. Het aantal personeelsleden verhogen stoort niemand. De cijfers over het aantal te behandelen dossiers en de verdeling ervan zijn niet betrouwbaar. Er zijn heel wat kandidaten voor de strafzaken. In de burgerlijke zaken is er veel meer werk dan in de strafzaken. De magistraten, de advocaten, de burgers en de wetgever dragen een verantwoordelijkheid. Het Parket moet ook zuiver administratieve taken uitvoeren. Dat is bijvoorbeeld het geval in de naturalisatiedossiers. De voorzitters van de rechtbanken hebben verantwoordelijkheden in kortgeding. Wie zal kunnen verwijzen naar een uitspraak in kortgeding door de Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep? Waarom is er een aparte bibliotheek voor het Hof van Cassatie?

De heer Albert Mahieu zegt dat de politieke klasse dit gewild heeft.

De heer Alain Daems antwoordt dat hij ook deel uitmaakt van de politieke klasse.

Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon voegt eraan toe dat de wetgevende en de uitvoerende macht moeten ophouden de verantwoordelijkheid van zich af te schuiven. De politiehervorming is het gevolg van de acties van de CCC, het onvermogen om de bende van Nijvel te vinden en van de zaak Dutroux. In plaats van te wijzen op de slechte werking van de magistratuur heeft men de politie hervormd.

De heer Benoît Cerexhe meent dat in een interessant debat tegengestelde opinies aan bod moeten komen. De werking van het gerecht kan inderdaad verbeterd worden. De punten die mevrouw Anne-Sylvie Mouzon aangehaald heeft zijn niet de voornaamste oorzaak van de gerechtelijke achterstand. De formatie moet aangevuld worden. Zou mevrouw Magda De Galan het Parlement kunnen laten werken met $\frac{1}{3}$ personeel minder?

De Voorzitter is het met de twee punten eens en zegt dat er inderdaad een personeelstekort is en dat er een herorganisatie nodig is.

Mevrouw Caroline Persoons meent dat men eerst voldoende magistraten moet benoemen. Dat is de voornaamste oorzaak van de achterstand. De wet van 15 juni 1935 is de oorzaak van de niet-benoeming van de magistraten. Deze wet beantwoordt niet meer aan de realiteit in Brussel. Iedereen moet toegevingen doen.

Le Conseil Supérieur de la Justice dit, concernant le Parquet : « Il pourrait paraître surprenant que l'on s'interroge sur l'état de surcharge du Parquet de Bruxelles alors que personne n'ignore que le cadre des magistrats n'est pourvu que d'environ 70 % des effectifs prévus par la loi. Quelle organisation pourrait fonctionner correctement avec moins de $\frac{3}{4}$ de son personnel ? » Il n'y a pas seulement un problème linguistique. Les intérêts peuvent être convergents.

Mme Anne-Sylvie Mouzon déclare au nom du groupe PS qu'elle ne partage pas les propos de M. Benoît Cerexhe. Le problème n'est pas uniquement quantitatif. Augmenter les effectifs ne dérange personne. Les chiffres qui circulent sur le nombre de dossiers à traiter et leur répartition ne sont pas fiables. Beaucoup de candidats se présentent pour siéger au pénal. Les civilistes sont beaucoup plus débordés que les pénalistes. Les magistrats, les avocats, les citoyens et le législateur ont une responsabilité. Le Parquet est amené à remplir des tâches purement administratives. C'est le cas dans les dossiers de naturalisation. Les présidents des tribunaux ont des responsabilités au référé. Qui pourra citer un jugement en référé rendu par le Premier Président de la Cour d'Appel? Pourquoi y a-t-il une bibliothèque séparée pour la Cour de Cassation?

M. Albert Mahieu dit que cela est voulu par la classe politique.

M. Alain Daems lui répond qu'il fait lui aussi partie de la classe politique.

Mme Anne-Sylvie Mouzon ajoute que le pouvoir législatif et le pouvoir exécutif doivent cesser de se désresponsabiliser. La réforme des polices, c'est le constat de l'existence des CCC, de l'incapacité de trouver les tueurs du Brabant et de la dramatique affaire Dutroux. Au lieu de voir les dysfonctionnement dans la magistrature, on a réformé la police.

M. Benoît Cerexhe estime que la richesse du débat consiste à avoir des opinions différentes. En effet, on peut améliorer le fonctionnement de l'appareil judiciaire. Les points évoqués par Mme Anne-Sylvie Mouzon ne sont pas la cause essentielle de l'arriéré judiciaire. Il faut remplir le cadre. Mme Magda De Galan pourrait-elle faire fonctionner le Parlement avec un tiers de personnel en moins?

La Présidente rejoint les deux points en disant qu'il y a en effet un manque d'effectifs et qu'une réorganisation s'impose.

Mme Caroline Persoons croit qu'il faut d'abord nommer suffisamment de magistrats. C'est la cause principale de l'arriéré. La loi de 15 juin 1935 explique la non-nomination de magistrats. Cette loi ne colle plus à la réalité de Bruxelles. A chacun de faire des concessions.

De Heer Walter Vandenbossche vraagt de lectuur en goedkeuring van het rapport.

De commissie beslist bij eenparigheid en met instemming van mevrouw Caroline Persoons (verontschuldigd) om de bespreking voort te zetten op basis van stuk nr. A-263/1-2001/2002 en niet op basis nr. A-262/1-2001/2002.

De heer Walter Vandenbossche heeft twee bedenkingen bij het amendement van Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon. Punt 5 van de motivering is erg verontrustend en nogal ongelukkig geformuleerd. De taalwetgeving is immers een van de fundamentele pijlers van onze Brusselse samenleving. De heer Walter Vandenbossche deelt de bezorgdheid van het Brussel Parlement met betrekking tot de gerechtelijke achterstand, en dit ongeacht de taalaanhorigheid. De heer Vandenbossche wenst geenszins de kwestie in een communautair kader te plaatsen. Vele dossiers zijn immers gemengd.

Het getuigt anderzijds van moed om in punt 2 van de verantwoording van het amendement een aantal redenen voor de gerechtelijke achterstand op te sommen. Louter kwantitatieve oplossingen zijn inderdaad ontoereikend.

In de resolutie worden de rollen omgekeerd. De voorlopige maatregelen met betrekking tot de aanwijzing van toegevoegde rechters en de hervorming van de taalexamens laat men voorafgaan aan de evaluatie en de structurele en duurzame oplossingen. Er dient evenwel eerst een structurele ingreep te gebeuren en van daaruit kan het debat geopend worden over de kennis van de andere taal. Het gevaar bestaat dat men nu een verworven situatie tot stand brengt die onevenwichtig is en niet meer zal kunnen worden rechtgezet.

De CD&V pleit voor de functionele opsplitsing van het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Beide taalgroepen zullen dan objectieve bondgenoten worden om het probleem van de taalkennis op te lossen. In omgekeerde zin was deze resolutie dus wel bespreekbaar geweest.

Gewoon 65 toegevoegde rechters meer benoemen, opent het communautair debat en dit dient men te vermijden. Voor één keer begaan de Nederlandstalige collega's een fundamentele fout.

De Heer Sven Gatz is het met de heer Walter Vandenbossche eens dat *in fine* een splitsing van het gerechtelijk arrondissement voor de werking van het gerechtelijk apparaat een goede zaak zou zijn. Dit vergt evenwel tijd. Precies daarom dreigt de gerechtelijke achterstand nog toe te nemen. De beginselen van het voorstel van amendement zijn vrij algemeen en bieden een goede voorlopige oplossing. Van belang is dat de Task Force belast met het inhalen van de gerechtelijke achterstand in de tijd beperkt wordt. Deze bekommernis werd trouwens in het amendement opgenomen. Er is eveneens melding gemaakt van de modernisering, de externaliseren en de functionalisering

M. Walter Vandenbossche demande la lecture et l'approbation du rapport.

La Commission décide à l'unanimité et avec l'accord de Mme Caroline Persoons (excusée) de continuer la discussion sur la base du document n° A-263/1-2001/2002 et non du document n° A-262/1-2001/2002.

M. Walter Vandenbossche émet deux objections à l'amendement de Mme Anne-Sylvie Mouzon. Le point 5 de la motivation est très inquiétant et sa formulation est plutôt malheureuse. En effet, la législation linguistique est un des piliers fondamentaux de notre système bruxellois. M. Walter Vandenbossche partage le souci du Parlement bruxellois concernant l'arriéré judiciaire, indépendamment de l'appartenance linguistique. M. Vandenbossche ne souhaite nullement placer le problème dans un cadre communautaire. En effet, de nombreux dossiers sont entremêlés.

D'autre part, il est courageux d'énumérer, au point 2 de la justification de l'amendement, une série de raisons de l'arriéré judiciaire. En effet, des solutions purement quantitatives ne suffisent pas.

Les rôles sont inversés dans la résolution. Les mesures provisoires relatives à la désignation de juges de complément et à la réforme des examens linguistiques précèdent l'évaluation et les solutions structurelles et durables. Or, il faut une intervention structurelle avant de pouvoir ouvrir le débat sur la connaissance de la deuxième langue. On court le risque d'installer une situation déséquilibrée qui ne pourra plus être redressée.

Le CD&V plaide en faveur de la scission fonctionnelle de l'arrondissement de Bruxelles-Halle-Vilvoorde. Les deux groupes linguistiques deviendront alors des alliés objectifs pour résoudre le problème de la connaissance des langues. Dans le sens inverse, cette résolution aurait été discutable.

Se limiter à nommer 65 juges de complément supplémentaires ouvre le débat communautaire et c'est ce que nous devons éviter. Pour une fois, les collègues néerlandophones ont commis une erreur fondamentale.

M. Sven Gatz pense comme M. Walter Vandenbossche qu'une scission *in fine* de l'arrondissement judiciaire serait une bonne chose pour le fonctionnement de l'appareil judiciaire. Or, pour cela il faut du temps. C'est justement pour cette raison que l'arriéré judiciaire risque encore d'augmenter. Les principes de la proposition d'amendement sont assez généraux et offrent une bonne solution temporaire. Il est important de limiter dans le temps l'effectif chargé de résorber l'arriéré judiciaire. D'ailleurs, cette préoccupation figure dans l'amendement. On y fait également mention de la modernisation, de l'externalisation et de la fonctionnalisation des examens linguistiques. On peut en outre tra-

van de taalexamens. Daarnaast kan men werken aan een aantal structurele maatregelen. De tekst is evenwichtig. De heer Sven Gatz dank mevrouw Anne-Sylvie Mouzon dan ook voor het geleverde werk.

Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon meent dat zij aan de hoofddoelstellingen van de indieners van het amendement tegemoet gekomen is. Zij herinnert eraan dat de toestand ernstig is en dat er dringende en tijdelijke maatregelen genomen moeten worden. Het personeel moet aangevuld worden met toegevoegde rechters en de moeilijkheidsgraad van de taalexamens moet opnieuw bekeken worden voor degenen die geen korpschef zijn. Dat is geen oplossing voor de Nederlandstaligen die vrezen dat de evenwichten verstoord worden, maar ook niet voor de Franstaligen die menen dat een toegevoegde rechter geen echte rechter is.

Het zou beter zijn de formaties aan te vullen. Niemand is tevreden met een taalexamen met twee snelheden. Het gaat dus om dringende en tijdelijke maatregelen die ertoe strekken de druk te verminderen opdat men structurele maatregelen zou kunnen bespreken. Men moet eerst nagaan wat de omvang en de aard van de gerechtelijke achterstand is, alsook waar die zich precies voordoet. De cijfers die de ronde doen, worden vaak in twijfel getrokken.

De spreker stelt vast dat sommigen tegen de resolutie gekant zijn omdat de toestand vereist dat er structurele maatregelen genomen worden. Men moet er de federale regering echter eerst op wijzen dat het probleem dringend behandeld moet worden en dat het zeer groot is. Daarna kunnen wij structurele maatregelen bespreken. Dan antwoordt men dat dit een federale aangelegenheid is. De spreker besluit daaruit dat de tegenstanders van de resolutie gewoonweg geen discussie willen aangaan.

De splitsing van het arrondissement van Brussel-Halle-Vilvoorde op het niveau van de Rechtbank van Eerste Aanleg is bespreekbaar. Alles is bespreekbaar. Deze redenering kan nochtans ook gelden voor alle rechtscolleges. Men zou dan 2 hoven van beroep, 2 arbeidshoven en 2 arbeidsrechtbanken, 2 handelsrechtbanken moeten hebben. Ook het vredegerecht zou in twee gesplitst moeten worden. Tweetaligheid zal niet meer vereist zijn. De rechtscolleges zullen dan exclusief bestaan uit Franstaligen of Nederlandstaligen. Om de formaties te bepalen die noodzakelijk zijn voor deze rechtscolleges, moet men een precieze en objectieve kennis hebben van de omvang van het geschil.

Heel wat Nederlandstalige en Franstalige politieke partijen wensen een grondig debat over structurele oplossingen. Dat kan in het Parlement gebeuren of elders tussen de politieke partijen.

De objectiviteit van de examens is geen communautaire kwestie. Men wenst onafhankelijkheid tegenover het gerecht opdat er een duidelijke scheiding zou zijn tussen het taalexamen en het examen over de materie en opdat dit

vailler à une série de mesures structurelles. Le texte est équilibré. M. Sven Gatz remercie Mme Anne-Sylvie Mouzon pour le travail qu'elle a fourni.

Mme Anne-Sylvie Mouzon pense avoir rencontré les objectifs majeurs des signataires de l'amendement en rappelant que la situation est grave et qu'il faut des mesures urgentes et temporaires. Il faut augmenter les effectifs par des juges de complément et revoir le degré de difficulté des examens linguistiques pour ceux qui ne remplissent pas les fonctions de chef de corps. Cela ne satisfait ni les néerlandophones qui craignent une modification des équilibres, ni les francophones qui estiment qu'un juge de complément est un « sous-juge ».

Il vaudrait mieux remplir les cadres. Un examen linguistique à deux vitesses ne satisfait personne. Il s'agit donc de solutions urgentes et temporaires qui visent à diminuer la pression existante afin de pouvoir discuter des mesures structurelles. Il faut d'abord mesurer l'ampleur, la nature et la répartition de l'arriéré judiciaire. Les chiffres qui circulent sont souvent mis en doute.

L'oratrice note que certains s'opposent à la résolution parce que la situation appelle des mesures structurelles. Il faut pourtant d'abord alerter le gouvernement fédéral sur l'urgence et l'ampleur du problème. Après, rien n'interdit d'examiner entre nous des mesures structurelles. On répond alors que la matière est fédérale. L'oratrice en conclut que les opposants à la résolution ne veulent tout simplement pas discuter.

On peut discuter de la scission de l'arrondissement Bruxelles-Halle-Vilvoorde, au niveau du Tribunal de Première Instance. Tout est discutable. Ce raisonnement vaut pourtant pour toutes les juridictions. Il faudrait alors 2 Cours d'appel, 2 Cours et Tribunaux du travail, 2 Tribunaux du commerce et il faut aussi dédoubler les Justices de Paix. L'exigence du bilinguisme ne sera plus nécessaire. Les juridictions seront alors exclusivement composées de francophones ou de néerlandophones. Pour établir les cadres nécessaires à ces juridictions, il faut une connaissance précise et objective de l'ampleur du contentieux.

De nombreuses formations politiques francophones et néerlandophones souhaitent avoir un débat approfondi sur des solutions structurelles. Cela peut se faire au Parlement ou ailleurs entre les partis politiques.

Quant à l'objectivation des examens, elle n'a rien de communautaire. On demande une indépendance par rapport à l'appareil judiciaire pour qu'il n'y ait pas de confusion entre un examen sur la langue et un examen sur la

examen geen soort coöptatie van magistraten door magistraten zou zijn. Het is niet zeker dat het niveau van de tweetaligheid verlaagd moet worden om goed recht te kunnen spreken of om korpschef te zijn. Het zou dezelfde examens moeten zijn die de examens van de Nederlandstaligen en de Franstaligen kandidaten afneemt. Nederlandstaligen en Franstaligen zouden daarover een akkoord moeten bereiken.

De heer Jean-Pierre Cornelissen meent dat het Parlement de zaken vooruit moet helpen. De voorgaande ministers van Justitie hebben het probleem laten verrotten. Bepaalde CVP-ministers van toen hebben er duidelijk een communautaire zaak van gemaakt.

Als men moet wachten op structurele maatregelen zal de gerechtelijke achterstand verdubbelen. De federale wetgever zal op termijn deze dringende maatregelen moeten evalueren.

De taalexamens zijn niet meer aangepast en men moet een grondige discussie voeren over de wijziging ervan.

De heer Benoît Cerexhe stelt vast dat iedereen het daarmee eens is. De spreker heeft in het voorstel van resolutie dat hij meeondertekend heeft, gevraagd dat de formatie aangevuld wordt, dat de wet van 15 juni 1935 gewijzigd wordt en dat er dringende en tijdelijke maatregelen genomen worden, zoals de vereenvoudiging van het taalexamen en de aanwijzing van toegevoegde magistraten.

De PSC heeft willen bijdragen tot een consensus, maar kan geen halfslachtige oplossingen aanvaarden. Er is toch enige inhoud vereist. De spreker vindt in de tekst de belangrijkste oorzaak van de achterstand niet terug, te weten het gebrek aan magistraten.

Patrick Mandou, Raadsheer in het Hof van Beroep van Brussel, schrijft het volgende.

« Men mag zich niet inbeelden dat de gerechtelijke achterstand onoplosbaar is. Het is een ziekte die genezen kan worden, maar de oorzaken moeten behandeld worden. De eerste is het gebrek aan personeel. Overal in België is dit gebrek schrijnend, maar vooral in Brussel waar 30 % van de rechters ontbreekt in de rechtbank van eerste aanleg en 30% van de substituten in vergelijking met de bestaande formatie. Dat is voornamelijk het gevolg van de strengheid van de wet op het gebruik der talen die een volledige tweetaligheid oplegt aan 2/3 van de magistraten van de zetel en van het parket, terwijl de rechters, op straffe van nietigheid, enkel zitting mogen hebben in de taal van hun diploma. »

In zijn verslag van 2000 gaat de Hoge Raad van Justitie in dezelfde richting. Dit essentiële gegeven wordt evenwel niet opgenomen in het voorgestelde amendement.

Het amendement neemt over wat de heer Marc Verwilghen onlangs beloofd heeft te doen vanaf 30 april, te weten het nemen van voorlopige maatregelen.

matière et pour que cet examen ne soit pas une forme de cooptation de magistrats par des magistrats. Il n'est pas sûr qu'il faille rabaisser le niveau du bilinguisme pour pouvoir juger correctement ou pour être chef de corps. Il faudra que ce soit le même jury qui fasse passer les examens aux candidats néerlandophones et francophones. Néerlandophones et francophones devraient se mettre d'accord là-dessus.

Pour M. Jean-Pierre Cornelissen le Parlement doit faire avancer les choses. Les ministres de la Justice précédents ont laissé pourrir le problème. Certains ministres CVP de l'époque ont clairement joué une carte communautaire.

En attendant que des mesures structurelles soient mises en place, l'arriéré judiciaire aura doublé. Le législateur fédéral devra à terme évaluer ces mesures urgentes.

Les examens linguistiques ne sont plus adaptés et il faut une réflexion de fond afin de les modifier.

Pour M. Benoît Cerexhe chacun est d'accord sur le constat. L'orateur avait demandé dans la proposition de résolution qu'il a cosignée de compléter le cadre, de modifier la loi de 15 juin 1935 et de concrétiser certaines mesures urgentes et provisoires, à savoir l'assouplissement de l'examen linguistique et la désignation de magistrats de complément.

Le PSC a participé à la recherche d'un consensus, mais il ne peut accepter des solutions inconsistantes. Il ne faut pas retomber dans une absence totale de substance. L'orateur ne retrouve pas dans le texte la cause essentielle de l'arriéré qui est le manque de magistrats.

Patrick Mandou, Conseiller à la Cour d'Appel de Bruxelles écrit les propos suivants :

« Il faut s'enlever de la tête que l'arriéré judiciaire est une fatalité. Il s'agit d'une maladie curable, mais il faut traiter ses causes. La première c'est le manque d'effectifs. Il est criant un peu partout en Belgique, mais surtout à Bruxelles où il manque 30 % de juges au Tribunal de Première Instance et 30 % de substituts par rapport au cadre existant, et cela en grande partie à cause de la sévérité de la loi sur l'emploi des langues qui impose un bilinguisme complet à 2/3 des magistrats du siège et du Parquet, alors que sous peine de nullité, les juges ne sont autorisés qu'à siéger dans la langue de leur diplôme. »

Dans son rapport de 2000, le Conseil Supérieur de la Justice, va exactement dans le même sens. Or, ce point central n'est pas repris dans l'amendement proposé.

L'amendement reprend ce que M. Marc Verwilghen a récemment promis de faire à partir du 30 avril, à savoir prendre des mesures provisoires.

Het tweede punt van het amendement heeft betrekking op de evaluatie. Die is gebeurd. De Hoge Raad van Justitie heeft deze opdracht gekregen. Deze Raad is onafhankelijk. Waarom moet dit werk opnieuw gedaan worden? Tien jaar geleden vond er een colloquium over de gerechtelijke achterstand in de Senaat plaats.

De Voorzitter herinnert eraan dat de heer Melchior Wathelet toen aan de macht was.

De heer Benoît Cerexhe zegt dat de heer Marc Verwilghen heel wat verwachtingen gecreëerd heeft. Sindsdien is weinig uitgevoerd.

In het amendement van mevrouw Anne-Sylvie Mouzon wordt niet gesproken over de hervorming van de burgerlijke procedure en over de vereenvoudiging ervan. Zijn er bepaalde voorbijgestreefde en administratieve opdrachten onttrokken aan het gerecht? Er wordt onvoldoende overleg gepleegd met de gerechtelijke instanties.

De leden van de commissie zijn het tot slot ten gronde niet eens over de structurele hervormingen. Men stelt zich tevreden met een algemeen begrip dat op verschillende wijzen geïnterpreteerd wordt. De spreker is het niet eens met de splitsing van het gerechtelijk arrondissement.

De heer Jean-Pierre Cornelissen legt uit dat hij onder het woord « structureel » niet de splitsing van het gerechtelijk arrondissement verstaat.

Mevrouw Evelyne Huytebroeck steunt het amendement. Men zegt soms dat een resolutie het politiek beleid van de sukkelaar is. Hier gaat het echter om een betekenisvolle eerste stap. Het is belangrijk dat deze resolutie door de Nederlandstaligen en de Franstaligen aangenomen wordt. Deze resolutie zou verder kunnen gaan. Is het daarom een flauwe consensus? Deze resolutie is beter dan niets. Ook al zijn er reeds evaluaties gebeurd, toch is het belangrijk dat de Brusselse parlementsleden een evaluatie vragen over de omvang en de aard van de geschillen in Brussel.

In sommige aangelegenheden heeft men een tussenfase nodig. Het belang van de resolutie zal blijken uit het gevolg die eraan gegeven wordt door de federale politieke fracties.

De Voorzitter vindt dat een signaal geven belangrijk is. Net zoals voor de werkgroep betreffende de bevordering van de democratische waarden is het belangrijk dat er steun gevonden wordt op federaal vlak. Onze assemblee is niet de slechte leerling. Men doet er beter aan enkele scherp gestelde passages uit de oorspronkelijke tekst te halen en voortgang te maken.

Mevrouw Anne-Sylvie Mouzon komt terug op de kwestie van de onafhankelijkheid, die de heer Benoît Cerexhe aangehaald heeft. De spreker vraagt niet dat een onafhankelijk orgaan een evaluatie maakt van de aard van de omvang van de achterstand. In een democratie is niemand

Le point deux de l'amendement, concerne l'évaluation. Elle a été faite. Le Conseil Supérieur de la Justice s'est vu confier cette mission. Ce conseil est indépendant. Pourquoi donc refaire ce travail? Il y a dix ans, un colloque sur l'arriéré judiciaire a eu lieu au Sénat.

La Présidente rappelle que M. Melchior Wathelet était alors au pouvoir.

M. Benoît Cerexhe dit que M. Marc Verwilghen a suscité énormément d'attentes. Depuis, peu a été réalisé.

L'amendement de Mme Anne-Sylvie Mouzon ne parle pas de la réforme de la procédure civile et de sa simplification. Certaines tâches désuètes et administratives ont-elles été retirées à l'appareil judiciaire? On ne se concerte pas assez avec les acteurs judiciaires.

Enfin, les commissaires ne sont fondamentalement pas d'accord sur les réformes structurelles. On se contente d'un vocable général qui est interprété différemment. L'orateur ne marque pas son accord sur la scission de l'arrondissement judiciaire.

M. Jean-Pierre Cornelissen précise que le mot « structurel » ne recouvre pas pour lui la scission de l'arrondissement judiciaire.

Mme Evelyne Huytebroeck soutient l'amendement. On dit parfois qu'une résolution, c'est la politique du pauvre. Ici, il s'agit d'un premier pas significatif. Il est important que cette résolution soit adoptée par des néerlandophones et par des francophones. Cette résolution pourrait aller plus loin. Est-ce un consensus mou? La résolution vaut certainement mieux que rien. Même si des évaluations ont été faites, il reste important que les parlementaires bruxellois demandent une évaluation sur l'ampleur et la nature des litiges à Bruxelles.

Il y a des matières qui ont besoin d'un sas. L'importance de la résolution dépend des suites qui seront données dans les formations politiques fédérales.

La Présidente croit qu'un signal est important. Comme pour le groupe de travail relatif à la promotion des valeurs démocratiques, il faut veiller à ce qu'il y ait un relais au niveau fédéral. Notre assemblee n'est pas le mauvais élève. Il vaut mieux gommer certaines aspérités du texte initial et avancer.

Mme Anne-Sylvie Mouzon revient sur la question de l'indépendance, point évoqué par M. Benoît Cerexhe. L'oratrice ne demande pas une évaluation de la nature et de l'ampleur de l'arriéré par un organe indépendant. En démocratie, personne n'est indépendant. Tous doivent rendre des

onafhankelijk. Iedereen moet verantwoording afleggen. De magistraten van de zetel hebben een individuele onafhankelijkheid maar zij treden pas op wanneer zij geadieerd worden. Hun vonnissen zijn trouwens onderworpen aan andere procedures.

Beweren dat de Hoge Raad van Justitie onafhankelijk is en dat die veranderd moet worden in het tegengestelde geval, kan verbazing wekken. Deze raad bestaat voor de helft uit magistraten en voor de helft uit advocaten en vertegenwoordigers van de civiele maatschappij. De raad is dus niet onafhankelijk van het gerecht, in tegendeel. De raad wordt geraadpleegd omdat hij niet onafhankelijk is van het gerecht.

II. Stemmingen

De consideransen nrs. 1 tot 6 van het amendement dat ertoe strekt de tekst van het voorstel van resolutie nr. A-263/1 te vervangen, worden aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Punt 1 van het bepalend gedeelte van het amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 11 aanwezige leden.

Punt 2 van het bepalend gedeelte van het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Punt 3 van het bepalend gedeelte van het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het aldus geamendeerde voorstel van resolutie nr. A-263/1 wordt in zijn geheel aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het voorstel van resolutie nr. A-262/1 wordt derhalve doelloos.

III. Lezing en goedkeuring van het verslag

Mits enkele technische correcties, wordt het verslag goedgekeurd bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

De Rapporteur,

Anne-Sylvie MOUZON

De Voorzitter,

Magda DE GALAN

comptes. Les magistrats du siège ont une indépendance individuelle mais ils n'interviennent que lorsqu'on les saisit. Leurs jugements sont d'ailleurs soumis à d'autres processus.

Dire que le Conseil Supérieur de la Justice est indépendant et qu'il faut le changer dans le cas contraire peut étonner. Ce conseil est composé pour moitié de magistrats, et pour moitié d'avocats et de représentants de la société civile. Ce conseil n'est donc pas indépendant de l'appareil judiciaire, au contraire. On le consulte justement parce qu'il n'est pas indépendant de l'appareil judiciaire.

II. Votes

Les considérants n°s 1 à 6 de l'amendement visant à remplacer le texte de la proposition de résolution n^o A-263/1 sont adoptés par 10 voix et 1 abstention.

Le point 1 du dispositif de l'amendement est adopté à l'unanimité des 11 membres présents.

Le point 2 du dispositif de l'amendement est adopté par 10 voix contre 1.

Le point 3 du dispositif de l'amendement est adopté par 10 voix et 1 abstention.

L'ensemble de la proposition de résolution n^o A-263/1 telle qu'amendée est adoptée par 10 voix et 1 abstention.

En conséquence, la proposition de résolution n^o A-262/1 devient sans objet.

III. Lecture et approbation du rapport

Moyennant quelques corrections techniques, le rapport est approuvé à l'unanimité des 12 membres présents.

La Rapporteuse,

Anne-Sylvie MOUZON

La Présidente,

Magda DE GALAN

IV. Tekst aangenomen door de commissie**VOORSTEL VAN RESOLUTIE****betreffende het wegwerken van de gerechtelijke achterstand in het arrondissement Brussel**

De Brusselse Hoofdstedelijke Raad,

- Overwegende dat de gerechtelijke achterstand de rechtzoekende ernstig schaadt in zijn belangen, zijn vertrouwen in de democratie ondermijnt en tot misbruik van de procedures leidt;
- Overwegende dat er voor de gerechtelijke achterstand veelvuldige en complexe oorzaken zijn en dat het personeelstekort daarin ongetwijfeld een grote rol speelt;
- Overwegende dat de omvang en de oorzaken van de gerechtelijke achterstand objectief en onafhankelijk geëvalueerd moeten worden;
- Overwegende dat in Brussel rekening moet worden gehouden met de gevolgen van de specifieke wetsbepalingen inzake het gebruik van de talen en met de concrete toepassing ervan;
- Overwegende dat er, gezien de ernst van het probleem, dringend voorlopige maatregelen moeten worden genomen om snel te kunnen beginnen met het wegwerken van de gerechtelijke achterstand;
- Overwegende dat die maatregelen op zich geen duurzame oplossing kunnen zijn, dat op basis van een objectieve en onafhankelijke analyse en na een sereen debat waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van alle rechtzoekenden, structurele oplossingen uitgewerkt moeten worden.

Vraagt het federale Parlement en de federale regering om :

1. Spoedig uitvoering te geven aan de voorlopige maatregelen met betrekking tot de aanwijzing van toegevoegde rechters en de hervorming van de taalexamen;
2. De gerechtelijke achterstand en de werkdruk in het land, maar te beginnen met Brussel, objectief en onafhankelijk van het gerechtelijk apparaat te evalueren;
3. Op basis van die evaluatie structurele en duurzame oplossingen voor te stellen.

IV. Texte adopté par la commission**PROPOSITION DE RESOLUTION****relative à la résorption de l'arriéré judiciaire dans l'arrondissement de Bruxelles**

Le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale,

- Considérant que l'arriéré judiciaire lèse gravement les intérêts du justiciable, mine sa confiance dans la démocratie et engendre des effets nuisibles quant au bon usage des procédures;
- Considérant que les causes de cet arriéré sont multiples et complexes et que parmi celle-ci la carence quantitative des effets revêt une importance incontestable;
- Considérant qu'il est indispensable d'évaluer d'une manière objective et indépendante l'ampleur et les causes de cet arriéré;
- Considérant qu'à Bruxelles, il convient de prendre en compte les effets des dispositions légales spécifiques en matière linguistique et de leur application concrète;
- Considérant que vu la gravité du problème des mesures urgentes et provisoires s'imposent afin d'entamer rapidement la résorption de l'arriéré judiciaire;
- Considérant que ces mesures ne peuvent à elles seules constituer un remède durable; que sur la base d'une analyse objective et indépendante et au terme d'un débat serein et respectueux de l'intérêt de tous les justiciables des solutions structurelles doivent être élaborées.

Demande aux autorités fédérales législatives et exécutives :

1. De mettre en œuvre rapidement des mesures provisoires relatives à la désignation de juges de complément et à la réforme des examens linguistiques;
2. D'évaluer, dans le pays mais en commençant par Bruxelles, d'une manière objective et indépendante de l'appareil judiciaire, l'arriéré judiciaire et la charge de travail;
3. De proposer sur la base de cette évaluation des solutions structurelles et durables.

V. Bijlage**AMENDEMENT**

(van de heer Jean-Pierre Cornelissen, mevrouw Adelheid Byttebier, mevrouw Evelyne Huytebroeck, de heer Sven Gatz en mevrouw Anne-Sylvie Mouzon)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

betreffende het wegwerken van de gerechtelijke achterstand in het arrondissement Brussel

De Brusselse Hoofdstedelijke Raad,

- Overwegende dat de gerechtelijke achterstand de rechtzoekende ernstig schaadt in zijn belangen, zijn vertrouwen in de democratie ondermijnt en tot misbruik van de procedures leidt;
- Overwegende dat er voor de gerechtelijke achterstand veelvuldige en complexe oorzaken zijn en dat het personeelstekort daarin ongetwijfeld een grote rol speelt;
- Overwegende dat de omvang en de oorzaken van de gerechtelijke achterstand objectief en onafhankelijk geëvalueerd moeten worden;
- Overwegende dat in Brussel rekening moet worden gehouden met de gevolgen van de specifieke wetsbepalingen inzake het gebruik van de talen en met de concrete toepassing ervan;
- Overwegende dat er, gezien de ernst van het probleem, dringend voorlopige maatregelen moeten worden genomen om snel te kunnen beginnen met het wegwerken van de gerechtelijke achterstand;
- Overwegende dat die maatregelen op zich geen duurzame oplossing kunnen zijn, dat op basis van een objectieve en onafhankelijke analyse en na een sereen debat waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van alle rechtzoekenden, structurele oplossingen uitgewerkt moeten worden.

Vraagt het federale Parlement en de federale regering om :

1. Spoedig uitvoering te geven aan de voorlopige maatregelen met betrekking tot de aanwijzing van toegevoegde rechters en de hervorming van de taalexamens;

V. Annexe**AMENDEMENT**

(de M. Jean-Pierre Cornelissen, Mmes Adelheid Byttebier, Evelyne Huytebroeck, M. Sven Gatz et Mme Anne-Sylvie Mouzon)

PROPOSITION DE RESOLUTION

relative à la résorption de l'arriéré judiciaire dans l'arrondissement de Bruxelles

Le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale

- Considérant que l'arriéré judiciaire lès gravement les intérêts du justiciable, mine sa confiance dans la démocratie et engendre des effets nuisibles quant au bon usage des procédures;
- Considérant que les causes de cet arriéré sont multiples et complexes et que parmi celle-ci la carence quantitative des effectifs revêt une importance incontestable;
- Considérant qu'il est indispensable d'évaluer d'une manière objective et indépendante l'ampleur et les causes de cet arriéré;
- Considérant qu'à Bruxelles, il convient de prendre en compte les effets des dispositions légales spécifiques en matière linguistique et de leur application concrète;
- Considérant que vu la gravité du problème des mesures urgentes et provisoires s'imposent afin d'entamer rapidement la résorption de l'arriéré judiciaire;
- Considérant que ces mesures ne peuvent à elles seules constituer un remède durable; que sur la base d'une analyse objective et indépendante et au terme d'un débat serein et respectueux de l'intérêt de tous les justiciables des solutions structurelles doivent être élaborées.

Demande aux autorités fédérales législatives et exécutives :

1. De mettre en œuvre rapidement des mesures provisoires relatives à la désignation de juges de complément et à la réforme des examens linguistiques;

2. De gerechtelijke achterstand en de werkdruk in het land, maar te beginnen met Brussel, objectief en onafhankelijk van het gerechtelijk apparaat te evalueren;
3. Op basis van die evaluatie structurele en duurzame oplossingen voor te stellen.

VERANTWOORDING

1. In de verklaring van de federale regering van juli 1999 staat dat « de gerechtelijke achterstand menselijke drama's veroorzaakt ».

De partijen worden immers ernstig in hun belangen geschaad, als de geschillen in burgerlijke, handels-, sociale of strafzaken blijven aanslepen. Bovendien wordt meer in het algemeen het vertrouwen van de burger in de democratie ondermijnd door een gebrekkige werking van het gerecht. Ten slotte leiden de gerechtelijke achterstand en de schadelijke gevolgen ervan ongemerkt tot slechte oplossingen, zoals een abnormaal lange voorlopige hechtenis en zelfs misbruik van die maatregel, snelrechtprocedures die afgehaspeld worden, de zelfverdediging, of andere manieren om het recht in eigen handen te nemen, en voor degenen die daartoe de middelen hebben, de buitengerechtelijke beslechting van geschillen via scheidsrechterlijke uitspraak, enz.

2. Er zijn veelvuldige en complexe oorzaken voor de gerechtelijke achterstand: men wendt zich te veel tot de rechterlijke macht om geschillen te regelen, complexiteit van de wetgeving, tekort aan magistraten, sommige advocaten passen vertragingstactieken toe en rekken de procesvoering onnodig, slechte werkverdeling tussen magistraten, enz. Het zou te simplistisch en verkeerd zijn om de gerechtelijke achterstand alleen of zelfs voornamelijk te wijten aan een personeelstekort. Dat tekort is niettemin een belangrijke factor waarmee rekening moet worden gehouden, maar er moet tegelijk ook een nauwkeurige kosten-batenanalyse van de verhoging van het vereiste aantal magistraten worden gemaakt. Men kan bijvoorbeeld veronderstellen dat als eerst het personeelsbestand van de Rechtbanken van Eerste Aanleg uitgebreid wordt, de kwaliteit van hun werk zal verbeteren en dat het aantal rechtszaken die naar de Hoven van Beroep en het Hof van Cassatie worden verwezen, zal verminderen.
3. De aard en de omvang van de gerechtelijke achterstand moet bijgevolg objectief geëvalueerd worden om doeltreffende oplossingen te vinden en niet alleen om de uitbreiding van het personeelsbestand te verantwoorden. Wil deze evaluatie objectief zijn, dan moet ze uitgevoerd worden door deskundigen die onafhankelijk zijn van het gerechtelijk apparaat in ruime zin.
4. Deze algemene beschouwingen gelden voor het hele land. Voor de Brusselse rechtscolleges moet bovendien rekening worden gehouden met de tweetaligheid van Brussel. Bij de evaluatie van de gerechtelijke achterstand moet ook rekening worden gehouden met het aantal zaken die respectievelijk in het Nederlands of in het Frans behandeld moeten worden. Men moet vooral voor ogen houden dat het hoofddoel een degelijke rechtsbedeling voor alle rechtzoekenden is, ongeacht of ze Nederlandstalig of Franstalig zijn. In dat opzicht komt het ons voor dat de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken fundamentele waarborgen inhoudt die zowel de burgers als de gekozenen al te vaak niet kennen. Die wet bevat ook essentiële bepalingen die door de Brusselse rechtscolleges soms eigenaardig uitgelegd en toegepast worden, in die zin dat eentalige rechters soms zaken moeten behandelen in de andere taal dan die van hun diploma. Dat brengt de burgers en de gekozenen in verwarring. Ten slotte bevat die wet bepalingen die op het eerste gezicht incoherent lijken of die in de praktijk niet kunnen worden toegepast. De wet beschermt dan weliswaar niet de rechten en de vrijheden, maar heeft dan schadelijke gevolgen.

2. D'évaluer, dans le pays mais en commençant par Bruxelles, d'une manière objective et indépendante de l'appareil judiciaire, l'arriéré judiciaire et la charge de travail;
3. De proposer sur la base de cette évaluation des solutions structurelles et durables.

JUSTIFICATION

1. « L'arriéré judiciaire provoque des drames humains ». C'est en ces termes que le gouvernement fédéral s'exprime dans sa déclaration de juillet 1999.

En effet, en matières civiles, commerciales ou sociales comme en matières répressives, laisser pourrir les conflits lèse gravement les intérêts des personnes concernées. En outre, plus généralement, les dysfonctionnements de l'appareil judiciaire minent la confiance du citoyen dans la démocratie. Enfin, l'arriéré judiciaire et ses effets nuisibles conduisent insidieusement à de mauvaises solutions telles que le recours anormalement long et abusif à la détention préventive, les procédures accélérées qui dégénèrent en procédures bâclées, l'auto-défense ou autres façons de se faire justice soi-même, et, pour ceux qui en ont les moyens, le règlement des conflits, en dehors du pouvoir judiciaire, par l'arbitrage, etc.

2. Les causes de l'arriéré judiciaire sont multiples et complexes : recours excessifs au pouvoir judiciaire pour régler des conflits, complexité de la législation, manque de magistrats, comportements dilatoires et inutilement procéduriers de certains avocats, mauvaise répartition du travail entre magistrats, etc. Il serait réducteur et erroné d'attribuer uniquement voire même essentiellement l'arriéré judiciaire à une carence quantitative des effectifs. Ce n'en est pas moins un facteur important qu'il faut prendre en considération non sans mesurer précisément le rapport coût-bénéfice de l'augmentation du nombre de magistrats. On peut supposer par exemple qu'étoffer d'abord les effectifs des juridictions de première instance améliore la qualité de leur travail et diminue partant les appels et cassations.
3. Il convient donc d'évaluer objectivement la nature et l'ampleur de l'arriéré judiciaire dans le but d'y remédier efficacement et pas seulement dans le but de justifier des augmentations d'effectifs. Cette évaluation, pour être objective, suppose qu'elle soit confiée à des experts indépendants de l'appareil judiciaire au sens large.
4. Les considérations générales qui précèdent valent partout. Dans les juridictions bruxelloises s'y ajoutent des considérations inhérentes aux caractéristiques linguistiques propres à Bruxelles. A l'évaluation de l'arriéré global, il convient d'ajouter l'évaluation du volume des affaires à traiter en français ou en néerlandais. Il faut surtout conserver à l'esprit que l'objectif essentiel à atteindre est une justice de qualité pour tous les justiciables, qu'ils soient francophones ou néerlandophones. A cet égard, il nous semble que la loi concernant l'emploi des langues en matière judiciaire contient des garanties fondamentales trop souvent méconnues par les citoyens comme par les élus. La loi contient aussi des dispositions essentielles parfois curieusement interprétées et appliquées par les juridictions bruxelloises, en ce que des juges unilingues sont amenés à juger dans l'autre langue que celle de leur diplôme. La loi contient enfin des dispositions à première vue incohérentes ou inapplicables en fait. De protectrice des droits et libertés, la loi devient alors nuisible.

5. We herinneren bijgevolg aan de bepalingen van de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken. De wet bepaalt in de eerste plaats dat de rechtzoekende, zowel als hij voor de rechtscolleges verschijnt als tijdens alle verhoren in het kader van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijke onderzoek, gebruikmaakt van de taal die hij verkiest. Dat kan onverschillig welke taal zijn, een landstaal of niet. Als de rechter of de agent de taal van de rechtzoekende niet begrijpt, doet hij een beroep op de medewerking van een vertaler, waarbij de kosten ten laste van de Schatkist zijn. (cf. artikel 30 en volgende van de wet van 15 juni 1935). De taal van de rechtspleging, daarentegen, is in de Brusselse rechtscolleges het Nederlands of het Frans, volgens de verschillende regels die van toepassing zijn op de rechtscolleges (cf. artikelen 1 tot 29 van dezelfde wet). De taal van de rechter is de taal van zijn diploma (zie artikel 43 en volgende van dezelfde wet).

Mutatis mutandis worden de Brusselse rechtscolleges bij de wet van 15 juni 1935 georganiseerd volgens het beginsel van de tweetaligheid van de diensten en niet volgens het beginsel van de tweetaligheid van de personeelsleden. Behalve in het geval van de vrederechters die tweetalig moeten zijn, gebeurt het immers zelden dat een rechter bij wet verplicht is om in de twee talen te vonnissen. Het is dus niet zozeer om de functie van zittende magistraat of van magistraat van het Openbaar Ministerie uit te oefenen dat de wet een minimumaantal tweetalige rechters vereist, maar veeleer om te garanderen dat de korpsoversten tweetalig zijn. In beginsel moeten immers in alle rechtscolleges (rechtbanken en Openbaar Ministerie) het aantal Nederlandstalige magistraten en het aantal Franstalige magistraten evenredig zijn aan het aantal zaken die respectievelijk in het Nederlands of in het Frans behandeld worden. Het is merkwaardig dat dit beginsel uitdrukkelijk gesteld is voor alle rechtscolleges, behalve het Hof van Beroep, waar er in de praktijk nagenoeg evenveel Nederlandstalige als Franstalige raadsheren zijn en waar de raadsheren vaak zaken behandelen in een taal die niet die van hun diploma is, hoewel ze het bewijs van de kennis van de andere landstaal niet geleverd hebben.

Men kan zich niet voorstellen dat de korpsoversten niet tweetalig zouden zijn, terwijl de rechtscolleges *grosso modo* voor een derde uit Nederlandstalige magistraten en voor twee derde uit Franstalige magistraten moeten bestaan. De tweetalige magistraten moeten niet alleen een voldoende « reserve » vormen waaruit korpsoversten aangewezen kunnen worden, maar moeten ook als tussenpersoon tussen de eentalige magistraten fungeren.

De hele regeling, die onlangs aangevuld is met een alternantie tussen een Nederlandstalige en Franstalige korpsoverste, zou de belangen van de rechtzoekende en van de magistraten vrij goed vrijwaren, als het vereiste aantal tweetalige magistraten dat voor de rechtscolleges van eerste aanleg is vastgesteld, niet dermate hoog zou liggen dat het onmogelijk is om in de vacatures in de formatie te voorzien, en als, anderzijds, het vereiste aantal respectievelijk Nederlandstalige of Franstalige raadsheren in het Hof van Beroep van Brussel evenredig zou zijn aan het aantal zaken die respectievelijk in het Nederlands of in het Frans behandeld moeten worden.

6. Hieruit moet een eerste conclusie worden getrokken : de wet van 15 januari 1935 is niet onaantastbaar. Ze is meermaals gewijzigd, onlangs nog op 22 december 1998, om in de Brusselse rechtscolleges een transversale en chronologische alternantie tussen Franstalige en Nederlandstalige korpsoversten te garanderen.
7. Gelet op de ernst van het probleem, zijn wij van oordeel dat er dringend voorlopige maatregelen genomen moeten worden om de gerechtelijke achterstand in het arrondissement Brussel goeddeels weg te werken. In dat verband zijn de tijdelijke verhoging van het aantal toegevoegde rechters en de organisatie van minder strenge taalexamen aanvaardbare oplossingen, ook al lijken ze, om uiteenlopende redenen, op lange termijn geen coherente en degelijke structurele oplossingen.

Tegelijk dienen de taalexamen objectief beoordeeld te worden door eenzelfde examencommissie voor de Nederlandstalige en de Frans-

5. Rappelons donc ce que la loi sur l'emploi des langues prévoit. Tout d'abord, la loi dispose que devant les juridictions comme dans tous les interrogatoires de l'information et de l'instruction, le justiciable fait usage de la langue de son choix, et ce peut être n'importe quelle langue, nationale ou non. Corrélativement, si le juge ou l'agent ne connaît pas cette langue du justiciable il fait appel à un traducteur, au frais du trésor (voir les articles 30 et suivants de la loi du 15 juin 1935). La langue de la procédure en revanche est, dans les juridictions bruxelloises, soit le français, soit le néerlandais, suivant des règles différentes selon les juridictions (voir les articles 1er à 29, de la même loi). La langue du juge est celle de son diplôme (voir les articles 43 et suivants, de la même loi).

Mutatis mutandis, la loi du 15 juin 1935 organise les juridictions bruxelloises sur le principe du bilinguisme des services plutôt que sur celui du bilinguisme des agents. En effet, sauf le cas des juges de paix nécessairement bilingues, il est rare que la loi impose qu'un juge soit amené à juger dans les deux langues. Ce n'est donc pas tant pour exercer leurs fonctions de juge du siège ou de magistrat du Ministère public que la loi exige un quota de juges bilingues mais bien d'avantage pour garantir que les chefs de corps soient bilingues. En effet, en principe également, dans toutes les juridictions (sièges et Ministère public) le nombre des magistrats francophones et celui des magistrats néerlandophones doit être proportionnel au volume des affaires traitées en français et en néerlandais. Curieusement, ce principe est expressément prévu pour toutes les juridictions sauf au siège de la Cour d'appel où s'est installée une quasi-parité de fait et où des conseillers siègent souvent dans une langue de la procédure qui n'est pas celle de leur diplôme, alors même qu'ils n'ont pas satisfait aux épreuves de l'examen linguistique.

On n'imagine pas que les chefs de corps ne soient pas bilingues alors que les juridictions doivent comporter *grosso modo* un tiers de magistrats néerlandophones et deux tiers de magistrats francophones. Outre qu'ils doivent constituer « une réserve » suffisante de magistrats susceptibles de devenir chef de corps, les magistrats bilingues remplissent aussi un rôle de relais entre les magistrats unilingues.

Tout l'édifice, complété récemment par l'alternance linguistique des chefs de corps, garantirait assez bien les intérêts du justiciable comme des magistrats si, d'une part, le quota de magistrats bilingues prévu dans les juridictions de première instance n'était pas à ce point élevé qu'il s'avère impossible de recruter les effectifs prévus aux cadres et si, d'autre part, le quota de conseillers respectivement francophones et néerlandophones à la Cour d'appel de Bruxelles était proportionnel au volume des affaires à traiter respectivement en français et en néerlandais.

6. De l'examen qui précède une première conclusion s'impose : la loi du 15 juin 1935 n'est pas intangible; elle fut modifiée à de nombreuses reprises et tout récemment encore, le 22 décembre 1998, pour garantir dans les juridictions bruxelloises l'alternance linguistique transversale et chronologique des chefs de corps.
7. Vu la gravité du problème, nous pensons que des mesures urgentes et provisoires s'imposent afin de résorber sensiblement l'arriéré judiciaire bruxellois. Dans cette perspective, l'augmentation provisoire du nombre de juges de complément et l'organisation d'examens linguistiques moins exigeants sont des réponses acceptables même si, pour des raisons diverses elles ne nous paraissent pas constituer un remède structurel cohérent et valable à long terme.

Parallèlement, il convient d'objectiver les examens linguistiques en les confiant à un même jury d'examineurs pour les candidats franco-

talige kandidaten. In die examencommissie moeten ook personen van buiten het gerechtelijk apparaat in ruime zin zitten.

Ten slotte vragen we dat de gerechtelijke achterstand onverwijld objectief geëvalueerd wordt, te beginnen met het arrondissement waar de gerechtelijke achterstand het grootst lijkt, namelijk in het arrondissement Brussel.

Ons doel op lange termijn bestaat erin een sereen en rationeel debat te voeren over de structurele maatregelen die genomen moeten worden om de gerechtelijke achterstand te voorkomen. In dat debat moet in de eerste plaats rekening worden gehouden met de belangen van de rechtzoekenden.

Enerzijds mag een dergelijk debat niet beïnvloed worden door de nood aan dringende maatregelen en door de ernst van de huidige gerechtelijke achterstand en anderzijds moet men beschikken over een objectieve analyse van de aard en de omvang van de gerechtelijke achterstand.

phones et pour les candidats néerlandophones, qui soit également composé de membres choisis en dehors de l'appareil judiciaire au sens large.

Enfin, nous demandons que l'évaluation objective de l'arriéré judiciaire soit organisée et mise en œuvre sans plus tarder, en commençant là où l'arriéré paraît le plus important, c'est à dire dans les juridictions bruxelloises.

Notre objectif à plus long terme est un débat serein, rationnel et respectueux avant tout des intérêts des justiciables, sur les mesures à prendre pour éviter structurellement l'arriéré judiciaire.

Un tel débat implique, d'une part, qu'on ne soit pas pressé par l'urgence et la gravité de l'arriéré actuel et, d'autre part, qu'on dispose d'une analyse objective de la nature et de l'ampleur de cet arriéré.

